

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXXII Kaina 35 c.

ANTRADIENIS - TUESDAY, LAPKRITIS - NOVEMBER 29, 1988

Nr. 232

„LKB Kronika“, Nr.78

(Tęsinys)

Numeris skiriamas Lietuvos Katalikų Bažnyčios kardinolui Vincentui Sladkevičiui.

Klaipėdos rajono vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojui A. Leitai

LTSR Socialinio aprūpinimo ministerijos Laugalių internato Direktoriui

Eina nuo 1972 metų
Perskaitę duok kitam!
Jei gali, padaugink!

Kun. A. Šeškevičiaus,
gyv. Gargžduose, Tiltu 1-2,

Pareiškimas

Išvados: Pagal Religinį susivienijimų nuostatų, prašau:

1. leisti patiemis ligoniams ar jų sanitarėms telefonu iškviesti kunigą;
2. neterorizuoti ligonių ir tu, kurie pakviečia pas juos kunigą;
3. leisti kunigui į internatą atvykti kas mėnesį, apie atvykimą telefonu praneš vadovybei;
4. silpnus ligonius leisti kunigui aptarnauti jų palatose, o kitiems išlaisvinti atskirą patalpą;
5. leisti visiems internato tikintiems ligoniams priimti sakramentus, kai kunigas atvyksta pas sunkiai sergančius;
6. leisti norintiems stipresniems ligoniams šventiniais nuvykti į bažnyčią;
7. netrukdyti tikinčių mirusių laidoti su bažnytinėmis apeigomis.

Pastaba: Internato vadovybei ir toliau varžant tikinčiųjų religinę laisvę, bus kreipiamasi į aukštesnes instancijas ir Generalinį sekretorių M.

Gorbačiova. Argi toks vargšų ligonių engimas derinasi su jo persitvarkymo politika?!

Kai A. Stokorienė muše senutę G. Mažrimaitę, matė Elena Budaitienė ir Baselė. Tikslai neaišku, ar užteks drąsos joms tai paliudyti viešai. A. Stokorienė ir anksčiau yra sumušusi G. Mažrimaitę.

Priedu Janinos Riaukaitės pareiškimo kopiją internato direktoriui: ji taip pat skundžiasi, kad ją, kaip tikinčią, med. seseris persekioja ir leidžia išlaikytiniui Rimšai daužyti kumščiais.

Kartu su J. Dotiene, A. Stokorienė tikinčius internato išlaikytinius persekioja ir terorizuoja vyr. med. sesuo Kuprelienė. Už skundų rašymą grasina išimti iš kitokiais būdais, kai tuo tarpu LTSR Konstitucija 47 str. pabrėžia: „Asmenys, persekiojantys už kritiką, traukiami atsakomybėn“.

(Pabaiga)

Komunistai skaldo Sąjūdį

Vilnius. — LIC praneša, kad iš Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio Seimo Tarybos pasitraukęs rašytojas Vytautas Petkevičius sugrįžo į vadovaujančią Sąjūdžio organą.

Kaip žinia, jis lapkričio 21 d. pareiškė, kad pasitraukia, priežastimis nurodydamas nuovargį, materialinę padėtį ir norą sugrįžti į kūrybinį rašytojo darbą. Bet rašytojas Petkevičius pareikalavo atšaukti Tarybos nutarimą laikinai sustabdyti jo igaliojimus, motyvuodamas tuo, kad jis prašęs tik laikinai išeiti atostogų. Po ilgesnių ir aistringų diskusijų Taryba patenkinimo rašytojo Petkevičiaus prašymą, anuliavo ankstesnį sprendimą.

Vienybės pareiškimas

Paaikėjo, esama pastangų Sąjūdį suskaldyti iš vidaus, pasėti nesantaiką jo gretose. Atsiliepdama į susidariusią padėtį, Sąjūdžio Taryba priėmė „Moralinės vienybės deklaraciją“, kurioje apibūdinama Tarybos narių pareigos ir laikysena jos nutarimų atžvilgiu. Pateikiame deklaracijos pilną tekstą:

Suprasdama vienybės svarbą tautos gyvenime, ypač svarbioje istorinėje situacijoje, kokią dabar kupinas atgimimo metas Lietuvoje, atsižvelgdama į tai, kad visi sprendimai, kurie turi privalomą galią visiems Tarybos nariams, turi būti daromi demokratiškai, tai yra balsų dauguma. Laikydama tai vieninteliu demokratiniu gyvenimo siekiančios visuomenės savivaldos būdu, Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio Seimo Taryba pareiškia:

(1). Kiekvienas jos narys yra visiškai laisvas kaip privatus

asmuo.

(2). Kiekvienas Tarybos nutarimas kiekvienam jos nariui privalomas be išlygų.

(3). Taryba dirba, griežtai laikydamasi savo posėdžių reglamento ir Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio įstatų. Visi nutarimai priimami tik šių įstatų pagrindu ir programos ribose.

(4). Tarybos veiklos tikslas — Lietuvos suverenumas, kurio vardan turi būti įveiktos visos tarpusavio prieštaros.

Kaip žinia, Sąjūdis veda akciją atšaukti tris deputatus — Vytautą Astrauską, Joną Gurecką ir Lionginą Šepetį „už prastą jų elegiųjų sesijos metū“. Pasak Sąjūdžio atstovų, dalyvusių Lietuvos Aukščiausios tarybos sesijoje svečių teisėmis, sesijoj buvo pastebėta visa eilė grubių procedūros klaidų ir „juridiskai buvo neteisingai pravaistos šeštos posėdis, kuriame buvo netgi nebalsuota už Lietuvos konstitucijos pataisą, nors pasiūlymų už tai buvo, ir ryšium su tuo, sušaukti neeilinė sesija“.

Sekmdienį Sąjūdžio Taryba nusprendė sudaryti grupę ryšiams su Lietuvos vadovybe palaikyti. Grupės sudėtis — Kazimieras Antanavičius, Vytautas Landsbergis, Romualdas Ozolas ir Zigmas Vaišvila.

— Lietuvoje ministerių taryba surado papildomų popieriaus išteklį kitiems metams ir todėl daugiau žmonių galės prenumeruoti laikraštį bei žurnalus. Tuo būdu panaikinami visų leidinių prenumeratos apribojimai.

Praėjusį sekmadienį susirinko armėnai į Maskvos kapines ir ten pareiškė protestą prieš sovietų karių žiaurumus ir tankus Azerbaidžane. Tautiniai neramumai ten ir Pabaltijo respublikose gali būti „pražūtis“, pasakė savo kalboje Gorbačiovas paejusį šeštadienį Prezidiumo posėdyje.

Rusija tęsia kolonialinę politiką

Sovietai pasmerkė Estiją

Maskva. — Kai dešimtimis tūkstančių žmonių demonstravo šeštadienį Pabaltijo trijų kraštų sostinėse, Sovietų Sąjungos Aukščiausios tarybos prezidiumas paskelbė, jog Estijos paskelbta suverenumo deklaracija negalioja, įskaitant ir veto teisę nesutikti su sovietų įstatymais.

Sovietų prezidentas Michailas S. Gorbačiovas, kuris pats pravedė Prezidiumo posėdį pasakė, jog Estijos veiksmai „reikia prieštaravimą prieš Sovietų konstituciją ir privalo būti atšaukti kaip klaidingi ir neturi teisės galios“, pranešė oficiali sovietų agentūra „Tassas“.

Gorbačiovas, užgnauždamas Pabaltijo tautų reikalavimus, pasakė dar daugiau, atmesdamas visiškai nepriklausomumo klausimą, visoms 15-kai respublikų, kurios reikalavo daugiau autonomijos, o ypač Estijai, Latvijai ir Lietuvai, kurios jėga buvo prijungtos prie Sovietų Sąjungos 1940 metais, rašo New York Times. „Mūsų ateitis nėra silpnėsi ryšiai su respublikomis, bet priešingai — suvienijimo ir bendradarbiavimo išplėtimas“. Užsienio žurnalistų pranešimais, tairieškia dar didesnę kontrolę respublikų gyvenime.

Gorbačiovo kritika

Sovietų vadas kritikavo „tautinį egoizmą“ ir „šantažą“, kuris panaudojamas oficialiems pareigūnams. „Tai nėra demokratija“, pasakė jis. „Todėl sustabdykime tuos, kurie demokratijos rėmuose nori sunaikinti normalų glasnost veikimą ir Sovietų demokratiją“. Jis neaiškino plačiau savo pareiškimo, tačiau spauda mano, kad tai yra kaltinimai Pabaltijo laisvės kovotojams, kurie jau buvo sovietų spaudoje apkaltinti, kad renka peticijų parašus ir nesiskaito su oficialių deputatų balsavimais. Tie deputatai nėra rinkti pačios tautos, bet tik Komunistų partijos, ir tai dar paskirti.

Drąsus estai

Žurnalistai mano, jog Gorbačiovas pats sumažino galimybes respublikoms turėti bent ekonominę autonomiją, praneša

PAVERGTOJE LIETUVOJE

— Vilniuje pedagoginio instituto patalpose Aukščiausios tarybos pirmininkas V. Astrauskas sukvietė šios mokyklos dėstytojus ir studentus ir apžvelgė politinę situaciją ir pažymėjo, jog dabartiniam tautiniam atgimimui impulsą davė istorinė TSKP XIX konferencija“. Ta konferencija įvyko liepos mėnesį Kremliuje.

„Tiesa“ lapkričio 11 d. numeryje rašė, jog „dauguma skaitytojų yra už tai, kad tautinė vėliava, herbas ir himnas kuo greičiau įgytų valstybinių simbolių statusą“. Trispalvė, Vyčiui ir himnui grąžinamas valstybinis statusas, o ne naujai suteikiamas, — primena A. Urbanavičius iš Ukmergės. Iš Panevėžio E. Žilys sako: „Lietuvos TSR konstitucijoje yra aiškiai deklaruotas suverenitetas. Kitas reikals — kaip tas suverenitetas buvo lig šiol įgyvendinamas. Dėl jo su jodo ne tikėtis Sąjūdį, bet ir visa lietuvių tautą“.

— „Prūsos“ klubas įsisteigė Lietuvoje, kurio tikslas išsaugoti nykstantį Prūsijos kultūrinį palikimą.

— Angolos laisvės kovotojai, kurie vadinaš UNITA pavadinimu, komunistų „Tiesoje“ vadinami banditais. Jie esą išlaikomi JAV centrinės žvalgybos ir persekioja „taikius gyventojus“. UNITA, kaip ir Nikaragvos Contras, kovoja už savo krašto laisvę, norėdami įvesti demokratinę santvarką. Angolos komunistus remia Sovietų Sąjunga.

— Panevėžyje Velinių dieną prie degančių žvakutėlių buvo atliktas Mocarto kūrinys „Requiem“. Šiam koncertui dirigavo S. Sondeckis. Koncertas buvo skirtas stalinizmo aukoms pagerbti.

— Plungėje yra labai gerbiamas žemaitijos milžinas vysk. Valančius. „Amžina garbė tėvams ir seneliams, užaugusiems didį žemaitį vyskupą Motiejų Valančių“, — skelbia užrašas ant paminklinio akmens, kuris žmonių lėšomis pastatytas Gegėnuose.

— Utenos apylinkėje, Kirdeikių kaime, įamžintas dar vieno Lietuvos kultūrai nusipelnusio žmogaus atminimas, tai paminklas kunigui šv. J. Silvestriui Gimžauskui. Tą paminklą sukūrė uteniškis liaudies meistras J. Karanauskas.

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Pabaltijo klausimai Valstybės departamente

Maskva bijo, kad Reaganas ir Bushas neišleistų viešo pareiškimo

Ottawa. — Kanados sostinės laikraštis „Ottawa Citizen“ rašo, jog Estijos suverenumo deklaravimas Amerikai buvo nemalonus dalykas. Tas klausimas, kaip reaguoti į politinę krizę Sovietų Sąjungoje, praėjusį ketvirtadienį buvo diskutuojamas Valstybės departamente kartu su Saugumo taryba, CIA ir kitais politikų planuojančiais asmenimis.

Amerika su Kanada ir kitais Vakarų kraštais nėra pripažinę Sovietų suverenumo Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje, kurios buvo laisvos tarp dviejų pasaulinių karų. Šioje situacijoje Gorbačiovas negalys pasirodyti silpnu vadu, kadangi konservatorių stovykla tuoj reikalautų jėga sutriuškinti pabaltiečius. Jis negalys taip pat pakartoti Nikitos Chruščiovo įsiveržimą į Vengriją 1956 m. arba Brežnevo invaziją 1968 m. į Čekoslovakiją. Estijos nutarimai nebus toleruojami KGB ir kariuomenės vadovybių. Gorbačiovas ne leis toliau plėtotis atsiskyrimo tendencijoms Estijoje ir Gruzijoje, o ypač, kad tomis idėjomis neužsikrėtų Ukraina.

Tad po pasitarimo buvo Valstybės departamento padarytas pranešimas Charles Redman žodžiais, kad „Amerika palaiko teisingas pabaltiečių aspiracijas“. Kitas, buvęs Valstybės departamento pareigūnas, pasakė, kad „mūsų jausmai ir moralinis įsipareigojimas yra su Pabaltijo tautomis“. Tas asmuo, kuris šiuo metu yra išrinktojo prezidento G. Busho patarėjų štabe, dar pastebėjo, jog „yra

labai svarbu, mes manome, nepersitengti ir palaukti, kol įvykiai bus aiškesni“. Tad buvo priimta „Domino teorija“, laukti, ar Estija laimės bent dalį nepriklausomybės. Pastebėta, jog iš 15 respublikų Sovietų Sąjungoje, 7 pasisako už nepriklausomybę.

Šiuo atveju negalima pamiršti strateginio fakto: 35% Sovietų branduolinio arsenalo yra Pabaltijo valstybėse arba visai arti šiaurinėje nuo jų srityje. Antroji Sovietų gynybos oro ir raketų linija eina per tas respublikas. I tai įeina svarbios radarų sistemos ir žvalgybos satelitų įrenginiai.

Latvis žurnalistas „Ottawa Citizen“ korespondentui pasakė, jog latviai bando eiti norima kryptimi žingsnis po žingsnio, nes 50% jų gyventojų jau nėra latviai.

Maskva esanti rimtai susirūpinusi Washingtonu, kad abi administracijos — viena jau baigianti savo kadenciją, o kita tik pradėjanti — nepadarytų padrasinančio Pabaltijo respublikų žmonėms pareiškimo, rašo redaktorius Ilya Gerol minėtame dienraštyje. Štai kodėl ir sovietų vadas bando sunderinti įvykius Rygoje ir Vilniuje.

Jei valstybės pradeda pripažinti PLO organizaciją, kuri dar neturi savo teritorijos, tai kodėl dabar nepripažinti Estiją, paskelbusią savo suverenitetą.

Užmušę sovietų kareivius

Maskva. — Trys sovietų kareiviai buvo tiek sumušti, kad tuoj mirė ir 126 žmonės sužeisti, kai įvyko masinės demonstracijos ir riaušės tarp armėnų ir azerbaidžaniečių, praneša sovietų žinios. Antradienį buvo atvežti kareiviai, kad numalšint keliuose miestuose protestuojančius. Azerbaidžano informacijos pareigūnas Musa Mamedov sako, kad padėtis ten yra labai įtempta. Nagorno-Karabacho sritis reikalauja, kad būtų prijungta prie Armėnijos. Masinės demonstracijos vyksta visą savaitę, kai tuo pačiu metu sovietai turi rūpintis Pabaltijo kraštų klausimais, kurie prasižvelžė ir į pasaulinę areną, rašo Reuterio agentūra. Gruzijoje įvyko demonstracijos dėl labai panašių reikalavimų, kaip ir Pabaltijo respublikose, praneša AP agentūra. Gorbačiovas pasiuntė kariuomenę nuraminti armėnams, tačiau tuo nepadarė su Pabaltijo valstybėmis, sako UPI žinių agentūra. Masinės demonstracijos vyksta Jerevane, Baku, Kiirvabade, Stepanakerto, Sumgaito ir Nakičevane miestuose.

KALENDORIUS

Lapkričio 29 d.: Saturninas, Daujotas, Butvydė, Vėla.

Lapkričio 30 d.: Andriejus apaštalas, Justina, Linksnuolė, Saugardas, Dovainis, Arnoldas.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 6:55, leidžiasi 4:22. Temperatūra dieną 39 1., naktį 23 1.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGTI IR SVEIKTI PAJĖGUMO UGDYMAS
KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, IL 60629
JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

IR DAR NEGIMUSYSIS JAU YRA ŽMOGUS

Prieškalėdinis klausimas. Kada net vienas iš buvusių čia prezidentinių kandidatų viešai per televiziją tvirtino nežinąs kada žmogus prasideda ir nežinia, ar kada apie tai sužinojasi — todėl negimusiųjų atskaitymas (abortas) pavestinas motinos nuožiūrai — tai dabar ir mano galva tuo reikalu susimaišė. Todėl prašau Tamstą Daktarę paaiškinti mediciniskai, o ne daktariškai, kad man neaiškum: kada žmogus tikrai prasideda ir kodėl tapusi nėščia motina paperka savo negimusiųjų žudiką?

Atsakymas. Į pirmą klausimą. Biologijos (apie gyvybę) mokslas pagrįstai tvirtina, kad visi ant žemės esą gyviai, taigi ir žmogus, prasideda kiaušiniui apvaisinus (omnia vivo ex ovo). Šis mokslas yra tvirtas ir iki šiol nėra sugriautas. Taigi, jis mums visiems privalomas vadovautis, jei pajėgime moksliskai, ne daktariškai elgtis.

Moteriškos kiaušinis (ovum) apvaisina vyriškos sėklos (spermatozoido) su juo susijungimo momente. Nuo to laiko prasideda labai sudėtingas žmogaus vystymasis: jis tęsiasi jau negimus ir iki 21 metų jau gimęs. Tai žmogaus pradžia. Toks jis jau turi visas jėgas, lemiančias jo tolimesnį gyvenimą. Tik nesutrukdymui jam vystytis ir jis taps suaugusiu tokiu asmeniu, kokį pramatė jo prigimtis.

Aišku, toks žmogus nuo pat prasidėjimo turi ir įstatymais pagrįstas teises, saugančias jį, kaip ir visų kitų žmonių, gyvybę nuo prasidėjimo momento dar negimus iki natūralios mirties jam užėjus, nežūrint kiek jis kitiems nepatogumų gali sukelti. Visas tik prasidėjusio naujo žmogaus teises saugoja visi visuomeniški, padorūs žmonės per savus minėtai visuomeniškus rinkinius asmenis, pildančius žmoniškų įstatymus.

Normalios asmenybės žmogui ši biologijos mokslo tiesa apie žmogaus pradžią yra savita, suprantama ir jos jis prisilaiko: negimusiųjų teises saugoja lygiai taip kaip ir gimusiųjų. Visai kitas dalykas tuo reikalu yra tada, kai žmogus nusiteikimas (jo asmenybė) nesubręsta iki normalumo. Toks ir suaugęs vis dar lieka vaiku iki savo karsto lentos. Aišku, toks ir elgiasi ne taip, kaip elgtis asmenybė subrędęs asmuo. Toks menkadvasis žmogus į tokį biologijos mokslą žiūri pro pirštus: gyvenime vadovaujasi pagal savo nežmonišką nusi-

teikimus, o mokslą taiko savo gyvenime pagal įvairius išskaičiavimus.

Nusiteikimais normali moteris, nenorėdama kūdikio, jo nesikviečia — nepastoja. Gi nusiteikimais nenormalioji — kaip ana pasakos ragana Jonuką su Gretute — pas save kviečia savo kūdikį, o kai jis ateina, ji žudo. Taip elgiasi tik nesveikų nusiteikimų moteris. Ji tokia gali būti kūnu ir protu labai sveika, net gerai pamokyta, bet jos dvasinis stovis, jos asmenybės nedarna įgalina ją būti vaikžude. Tokių motinų nesiranda kitų gyvių pasaulyje tarpe: jie pajėgia gamtos dėsniam paklusti.

O kad tokią vaikžudystę savo ir žmonių akyse pateisinus, tokios motinos ir jų talkininkai sakosi nežiną, kada žmogus prasideda ir kad abortas esąs tik „protoplazmos gabalo“ pralinimas. Toks elegesys pagal juos esąs pačios motinos reikalas, o iš tikrųjų jis yra Dangaus keršto šaukiantis nusikaltimas.

Kai nežmoniškasis igauna jėgas, jis žudo milijonus

Labai svarbu mums visiems kuo greičiau ir kuo gausiau išsiugdyti asmenybę, dvasią, nusiteikimais sveikų žmonių ir juos į atsakingas vietas patalpinti. Mat, dvasia — asmenybė sumenkės žmogus žudo milijonus tada, kai jis jėgas igauna. Tą mes matėme, ant savo kailio patyrėme savo gyvenime. Tas nutiko ir šiame krašte 1973 m., kada šio krašto Aukščiausias teismas, poros menkadvasių asmenų persvara, įteisino negimusiųjų žudymą, legalizavo abortą.

Nuo tada sumenkusios asmenybės griebėsi žmogžudystės: motinos moka vaikžudžiams. Tai normaliam žmogui nežmoniškiausias, negyvenimiškiausias, nevisuomeniškiausias ir neetiškiausias darbas. Tai žmogaus į niekus pavirtimo viena apraiška. Ir štai dėl ko.

Negimusiųjų žmogiškos teisės bus atstatytos tik tada, kai žmonės bus išauklėti tikrais žmonėmis: sveikais kūnu, protu ir nusiteikimais. Visi tokio išsiauklėjimo siekime ir visą jėgą padėkime kiekvienam artimui taip subręsti, išsiauklėti.

Be tokio dvasinio asmenybės išsivystymo nebus sustabdytas negimusiųjų žudymas, nes tokios motinos vaikžudystę pageidauja. Tada, aišku, bus tokio pageidavimo patenkiniamas. Kol tokio žmoniško stovio dauguma žmonių susilauks, pri-

Panašėjime savais elgesiais į šiuos Alvudo pažmonyje Lietuvos sodyboje atsilankiusius asmenis: jiems yra artimas silpnosiojo globėjimas ir tolimes negimusiųjų bet koks skriaudimas. Iš kairės: Viktorija Tamašauskienė, teis. Antanas Balčiūnas, Jonas Kavaliauskas, kun. Juozėvičius, Kazys Kaminskis, Danielius Stembokas ir Stefanija Kaminskienė.

Nuotr. Martyno Nagio

sieis visiems, visoms vaikžudžiams, vaikžudėms uždėti įstatymų remiamus varžtus, kaip piktam šuniui antsnukį. To siekia dabar išrinktas šio krašto prezidentas. Ji tose pastangose visi visa jėga palaikykime. Tokia yra dar žmogaus vardo verto asmens pareiga. Ją mes kol gyvi turime visoje pilnumoje atlikti, nes gyvenimas nėra menkadvasio siautėjimas, bet žmoniškos pareigos atlikimas.

Motinos išsiose kūdikis yra svečias pas ją

Pastojusi motina yra laikina buveinė per devykis mėnesius pas ją prisiglaudusio jos vaisiaus: sūnaus ar dukros. Jei nenori teikti tokios prieglaudos, nepastok. O kai pastoja, išnešiot. Gi, nenorėdama auginti savo naujagimio, atiduok jį į šūnijimą.

Motina tik su kai kuriomis savo kūno dalimis — nagais, plaukais — gali elgtis kaip nori. Su nauja gyvybe savo kūne ji negali taip elgtis, nes jis negimęs kūdikis yra visai atskiras gyvis.

Atsakymas į antrą klausimą. Tragiškas ir aliamuojantis faktas gautas šio krašto visuomenėje ir kitų šalių „civilizuotojų“ tarpe, kai imta pakęsti negimusiųjų žudymą, kai tokia vaikžudystė laikoma moraliai priimtina ir mediciniskai įteisinta kaip standartinė procedūra ligoninėse, vaikų ligų skyriuose ir privačiose negimusiųjų vaikų žudyklose.

Kuo toliau, juo nežmoniškiau imta elgtis: medikai pradėjo pro pirštus žiūrėti į sužalotų kūdikių negydymą. Tokie faktai randami mūsų kasdieniniame gyvenime.

Atsiranda tyruose šaukiančiųjų

Kaip kadaise Šv. Jonas šaukė tyruose, kalbėjo, kviesdamas į gerį darbą žengti nepasirengusius grįžti prie teisingo gyvenimo, taip dabar Chicagoje vaikų ligoninės (Children's Memorial Hospital) gydytojas David McLone tvirtina, kad negydomas sužalotų (spina bifida ar kitaip) kūdikių yra moraliai ir mediciniskai neteisingas elgesys. Jo taip sužalotųjų gydytų 85% gyvena. Todėl tas gydytojas tvirtina, kad negydomas sužalotų kūdikių yra šimtaprocentiniai klaidingas elgesys.

Žmonės klaidingai nusiteikia dėl negydomo sužalotų kūdikių dar ir dėl to, kad jie nežmoniškai elgiasi su sužalotais negimusiaisiai bei jų gimusiaisia: tokiais kūdikiais, būk tokie jie neturi esminės vertės ir teisės gyventi, nes, pagal dabar klystkeliose gyvenančiuosius, „gyvenimo kokybė yra vertesnė už teisę gyventi“.

Aišku, toks negimusiųjų žudymas, toks sužalotų gimusiųjų negydomas yra išdava nežmoniškos pažiūros į gyvenimą. Tokie nuneigia Dievybės buvimą ir laiko žmogų vyriausia esybe. Toks nusiteikimas davė

juos nuo sužalojimo per kiekvieno apsišvietimą ir tiek kūnu, tiek protu, tiek asmenybę tikru žmogumi tapimą. Tik žydai tokio stovio kiek pavyzdgingiau siekia ir jie bent savo kūdikių nežudo. Žinoma, ir jiems reikia didesnio asmenybės subrędimo, kad pajęgtų pilnumoje įvykdyti Dekalogo nuostatus. Tik per tikrą žmogaus sužmoniškumą bus pasiekta negimusiųjų ir luosųjų apsauga.

ŠIRDIES AORTOS VOŽTUVA SAVIŠKIAMS NUVEŽIMO REIKALU PRANEŠIMAS

Nemažas skaičius lietuvių teiraujasi minėtu reikalu, nes nori padėti saviškiams ten laukiantis operacijos. Skambinta ir sužinota, kad sena firma Californijoje negamina seniau gamintus tokius vožtuvus. Juos dabar gamina Kanadoje, bet Amerikos paštas neįsileidžia jos tokių gaminių: reikia asmeniškai vykti Kanadon to vožtuvu atsiimti. Bjork-Shiley Aortic Cardiac Valve 25 mm ABC (negamina convex-concave disc; gamina geresnius, būtent: S.25 ABM aortic cardiac valve).

Taip reikia elgtis, norint gauti širdžiai — aortai vožtuvą: Skambinti telefonu tarpininkui su Kanada Mr. Paul Morris: 1-800-854-3683, extension 8269. Vožtuvo kaina Kanados doleriais birželio 8 d. 1988 m. buvo 2395 doleriai. Ji šiek tiek keisis pagal dolerio kursą. Tas tarpininkas pasakys tikrą kainą. Jis gali visus reikalus su Kanada sutvarkyti. Asmeniui prisieis tik užmokėjus už vožtuvą iš Kanados parsivežti.

Kanadoje Shiley Company adresas: 245 W. Beaver Creek Rd., Richmond Hill (Toronto priemiestis), Ontario, Canada. Distributor Mr. Joe Murphy, tel. 416-764-6800. Ten žmogus iš Amerikos turi nuvykti su pinigais pirm susitaręs su vienu iš minėtų asmenų. Vienas pats Paul Morris gali viską sutvarkyti, o žmogui teks tik su pinigais nuvykti ir vožtuvą atsiųžti. Jis dėžutėje aklina supakuotoje dviejų kumščių dydžio. Jį turės žmogus nuvežti giminiui. Reikia turėti gydytojo receptą, pasakantį, kad tai yra širdies — aortos vožtuvas. Prasmės visų šį pranešimą išskirti ir tuo reikalu į ALVUDĄ nesikreipti.

LIETUVIAI CALIFORNIJOJE

LOS ANGELES, CA TRIJŲ RAŠYTOJŲ VAKARAS

Gruodžio 3 d. Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos salėje įvyksta literatūros vakaras, kuriame dalyvauja du poetai — vienisia iš Kanados Edita Nazaraite ir iš Los Angeles Bernardas Brazdžionis ir prozininkė Alė Rūta.

Tai 23-sis literatūros vakaras nenutrūkstamoje Lietuvių Fronto bičiulių sambūrio organizuojamų vakarų grandinėje.

Lietuvoje vykstančios dvasinės revoliucijos fone tokios rašytojų trijų sutelkimas labai įdomus. Viešnia rašytoja, jauna poetė Edita Nazaraite iš Lietuvos išvyko vos prieš kelerius metus, nes nuo komunistų ten kuriamos, kontroliuojamos ir išsivijai eksportuojamos kultūros, jos žodžiais, jai bloga darėsi. „Užtat trenkiau viską ir atsiradau čia, laisvėje, kaip stoviu“.

Laisvės ir kultūros santykio klausimas jai problemos nesukelia: „sąžiningo žmogaus negali džiuginti kultūra be laisvės“, ir „Lietuvai reikia laisvės, ne kultūros, nes be laisvės ir ta kultūra sujaukiama“. Tokia literatūros vakaran at-

vyksta poetė iš Kanados, kuri kartu yra ir dailininkė, ir visai nauju, drąsiu žodžiu į išsivijus lietuvių visuomenę prabilusi žurnaliste. Tai viltingiausia lietuvių kultūros išsivijimo kylanči žvaigždė.

Alė Rūta savo kūrybinį lobį pastaruoju metu papildė naujais veikalais, bet šių dienų nuotaikom labiausiai charakteringa būtų praėjusiais metais išleista knyga „Tarp ilgesio ir tėviškės“. Jei išsivijus lietuvių be paliovos ilgėjosi savo tėvynės ir savo tėviškių ir to ilgesio jausmus galėjo viešai kūrybiniu ir prozininiu žodžiu išsakyti, tai tėvynės laisvės ilgesiui viešai galingu sriautu pasiveržti sąlygos susidarė tik dabar. Ir dar niekas negali pasakyti, kaip ilgai taip bus.

Poetas Bernardas Brazdžionis tam tikra prasme idomišias lietuvių literatūros fenomenas nuo Lietuvos nepriklausomybės praradimo dienų. Ne tik kad tremtyje įkopė į lietuvių poezijos Parnaso viršūnę, bet dar idomiau, kad okupuotoje Lietuvoje tapo populiariausiu lietuvių poetu, nors jo kūryba iki šiol ten patekti galėjo tik kontroliuojant keliu. Bet rask Lietuvoje šviesesnį lietuvi, kuris Brazdžionio poezijos nebūtų skaitęs.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.

Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeras nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytų adreso, gavus iš jo mokėti, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (Sest. pried)	\$40.00	\$25.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nesunaudojotų straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

Neperdėjo praėjusią vasarą iš Lietuvos atvykęs poetas Sigitas Geda, pasakęs — Bernardai, jei atvyksi Lietuvon, mes suruošime tavo literatūros vakarą, ir galui pažadėti 50,000 klausytojų auditoriją su keliais

tūkstančiais Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio narių, palaikančių tvarką.

Į Šv. Kazimiero parapijos salę gruodžio 3 d. gal ir nesuaplausk toks klausytojų skaičius, bet reikia tikėtis, kad atsiras šviesių lietuvių, kurie tą salę pripildys.

J. K.

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIA
166 East Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. — 337-1285

DR. VIJAY BAJAI, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
IR ODOS CHIRURGIA
(Aukliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

Kabineto tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKSA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujų ligos
Nechirurginis išsiplečiusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL.
Tel. 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: Olympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE MCENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 565-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasio kabineto perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. 776-2880, rez. 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kaibala lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

DR. LINAS A. SIDRYS
AKIŲ LIGOS, CHIRURGIA
2636 W. 71st Street
Susitarimui: treč., ketv., šešt.
436-5566

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12, 1-6

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kaiba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinus ir
„Contact lenses“
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasio kabineto perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
Specialybė — Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel.: 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. 776-2880, rez. 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kaibala lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

Čia keletas pavyzdgingo elgesio Alvudo pažmonyje Lietuvos sodyboje atsilankiusių ir besiklausančių apie sveikatą pranešimo mūsiškių: prie pianino moko. Elena Ivanaukaite-Alekienė laukia savo eilės programai atlikti. Janei ir Broniui Bartkams irgi yra svetimas bet koks silpnosiojo skriaudimas.

Nuotr. M. Nagio

ŪKINIS SAVARANKIŠKUMAS

Didžiulėje Sovietų imperijoje nuo tolimos šiaurės ligi Adrijos jūros juda komunistinio režimo pavergtos ar jo itaigojamos tautos, nes komunizmas ne tik neatnešė laimės, bet užkrovė didžiulį skurdą. Ypač smarkus judėjimas reiškiasi Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje. Šių Pabaltijo valstybių žmonės, iškaitant vietinių komunistų partijų vadus, be įvairių tautinių emocijų, reikalauja ūkinės nepriklausomybės. Kitais žodžiais, nori savo respublikų viduje tvarkyti ūkinį gyvenimą pačios, be Maskvos planų bei direktyvų, be jos kontrolės. Šie reikalavimai keliama mitinguose, susirinkimuose, įmonėse, mokslo akademijose, spaudoje, jų pačių atstovų paruoštuose konstitucijų projektuose.

Kodėl taip yra? Gal Lietuvos žmonės nepakankamai prigimtinai ūkinį gėrybių? Nel Maskva paima Lietuvos produkciją žemomis kainomis, o už teikiamas žaliavas bei kitus gaminius plėšia aukštas kainas. Šiuo klausimu idomiu duomenų pateikia ekonomistas Alvydas Liaukonis (gim. 1936 m.) rašinyje „Emocijos ir blaivus protas“, paskelbtame „Liter. ir meno“ savaitraštyje (Nr. 43, 1988 m.).

Pirmausia jis paneigia maskvinių „neatsakingų ekonomistų“ prasimanymą, kad „jau daug metų įsivežama daugiau iš kitų respublikų, negu pasigaminama vietoje ir išvežama svetur“. Iš tiesų esą šitaip: „Mes vis našiau ir efektyviau dirbdami, bendradarbiaujant, didesnę bankrotą“. Jis nurodo, kad 1987 m. Lietuva pagamino žemės ūkio produktų už 4.7 milijonus rublių, pagaminta 77.1 tūkst. tonų sviesto, 240 tūkst. tonų mėsos, 73.5 tūkst. tonų dešrų, 2875.8 tūkst. tonų pieno. Taigi pakankamai daug. Tačiau maisto krautuvų lentynos dažnai esančios tuščios, nes „apie 49% pagamintų mėsos ir jos gaminių, taip pat 46% pieno produktų perduota į sąjunginį fondą“.

O gaunamos pajamos, Maskvai nustačius žemas kainas, „nepadengia faktiškai šios produkcijos sąnaudų 2 milijonų rublių skirtumų“. Tad Lietuvos vyriausybė, norėdama kompensuoti kolchozininkus bei sovchozininkus, primoka jiems dideles sumas. Be to, „iš kolūkių ir tarybinių ūkių tris kartus plėšiama už trąšas, koncentruotus pašarus, traktorius, mašinas ir kitą techniką, įvairius remonto darbus“. Lietuva turinti mokėti Maskvai didelius mokesčius, įvairias baudas. Esą „sąjunginis biudžetas (Maskva) vidutiniškai per metus iš Lietuvos esančių įmonių vien atskaitymu iš pelno surenka apie 450 milijonų rublių“. Taigi Lietuva kuo daugiau pagamina, kuo daugiau joje sąjunginių įmonių, tuo labiau bendra į skolą Maskvai.

Dabar okup. Lietuva ne tik žemės ūkio, bet ir pramonės kraštas. 1985 m. žiniomis joje veikė 585 pramonės įmonės su savarankišku biudžetu. Didžiausi pramonės centrai pagal gamybą: Kaunas – 25% (visos Lietuvos pramonės), Vilnius – 20%, Klaipėda – 13%, Šiauliai – 6.7%, Panevėžys – 6%; kiti centrai: Alytus, Jonava, Marijampolė, Utena, Akmenė. Pastarosios cemento gamykloje dirba 2200 darbininkų. Jonavos „Azote“ – net 4600. Tačiau, kaip teigia ekonomistai (girdėta viename jų pranešime Chicagoje), net apie 90% stambiųjų įmonių yra ne respublikinės, o sąjunginės, taigi priklauso Maskvai ir yra jos tvarkomos.

Sovietų Sąjungos valiuta – tik popierinė. Rublis oficialiai

esą „padengtas prekėmis“, tačiau kokių procentu – neskelbiama. Lietuvoje sklinda žinios, kad padengimas prekėmis Sov. Sąjungoje siekia 20 kp., o Lietuvoje dar blogiau – tik 14 kp. (KJT Nr. 213, XI.7). Nors ir labai daug kursuoja popierinių rublių, bet emisijos bankas Maskvoje jų spausdina dar daugiau – nuolatiniams valstybės deficitui dengti. O Lietuva turi už popierinius rublius atsiliegti vertybėmis. Be to, i Lietuva privažiuoja daug „turistų“ iš „broliško respublikų“, kurie palieka čia dar daugiau popierinių rublių, pasiimdami prekes. Pastaruoju metu ypač daug „turistų“ plūsta iš Lenkijos traukiniais, o neseniai atidarius pro Lazdijus einantį kelią – automobiliais. „L. ir M.“ Nr. 45 paskelbtas mokinio G. Kuprio laiškelis, kuriame rašoma, kad lazdijiečiai šiuos „turistus“ vadina „skėrių antplūdžiu“. Kasdien jų atvažiuoja 200-300. Grįžta apsirovę televizoriais, skalbimo mašinomis, kavinukais, saldainiais ir kt. gėrybėmis. Jie i Lietuvą atveža menkavertį blizgių, lūpų dažų moterims, už kuriuos lupa penkeriopai ar dar brangiau.

Lietuvos pramonė ir prekyba yra labai glaudžiai surišta su sovietine Rusija, su „broliškomis“ respublikomis. Ji tiesiog prie jų „prišibiuntuota“. Per 40 metų okupantai sukūrė didžiulę pramonę, bet ji skirta plačiai Rusijos rinkai. Rusija atveža žaliavas, Lietuva pagamina įvairius įrengimus, kurie vėl išvežami į rytus. Sovietai jais naudojasi, savo ruožtu eksportuoja i satelitinius kraštus ar kur nors kitur. Vakarų valstybės Lietuvos dabartiniai gaminiai netinka – jos turi pakankamai savų.

Lietuvos ekonomistai nori tiek ūkinio savarankiškumo, tiek savos piniginės valiutos (gal litų?). Ji, žinoma, kiek apsaugotų rublių antplūdį i kraštą, bet susidarytų visa eilė kitų nesklandumų. Norima prekiauti su Vakarų kraštais, bet dabartinis Lietuvos ūkis labai nedaug ką galėtų vakariečiams pasiūlyti. Mūsų tradiciniai eksportiniai žemės ūkio gaminiai (sviestas, sūris, kiaušiniai, mėsa bei jos produktai, konservai) neturėtų Vakaruose paklausos, nes vakariečiai, ypač išteigus Bendrąją Europos rinką, šiais gaminiais apsirūpina patys ir dargi su kaupu. Lietuvos pramonė, kurta per 40 metų atsiliekusi rusiškais standartais, yra labai atsilikusi nuo vakariečių technikos laimėjimų, – negali konkuruoti.

Net ir paskelbus ūkinį savarankiškumą tektų taikytis prie Rusijos rinkos. Sakysime, kad ji ir toliau teiktų Lietuvai kurą (benziną, alyvas, dujas ir kt.), nes Lietuva nuosavo kuro neturi vos apie 3% reikiamo kiekio. Neturint eksportinių prekių, tektų Lietuvai ieškoti naftos Kuršių nerijoje (taigi ją naikinti), ieškoti geležies rūdos Varenos apylinkėse (čia jos aptikta kelių šimtų metrų sluoksniu) ir tuo paversti gražiuosius Dzūkijos pušynus smėlio dykuma. O pakelti technikos lygį, kad jos gaminiai tikėtų vakariečiams, nebūtų taip lengva, neturint užsienio mokėjimo priemonių. Tai gi finansiniai ryšiai su užsieniu, o tuo pačiu ir užsienio valiutos gavimas labai problematiškas. Vadinas, i ūkinės nepriklausomybės klausimas tegali būti tik svarstomas. Žinia, šis reikalas būtų įmanomas, jeigu Lietuva būtų nepriklausoma valstybė. Tada jau atsivertų įvairios kitos galimybės.

b. kv.

DU „KALEIDOSCOPE“ PASTATYMAI

PANAMA CITY, FL TEATRUOSE

ALFONSAS NAKAS

Panama City apylinkių gyventojams, tad ir Sunny Hills lietuviams, Kaleidoscope dramos teatras vis dar tebėra svarbiausia tos rūšies kultūrinė institucija. Žinoma, negali jo lyginti su Alabamos Šekspyro Festivaliu (ASF), bet šis daugiau kaip už pusantro šimto mylių, tad ne visiems lengvai pasiekiamas. Taip, Kaleidoscope lieka mūsų dėmesio centre.

Jo penkių pastatymų naujas sezonas prasidėjo rugsėjo vidury ir užsibaigs 1989 m. gegužės 13. Pirmo pastatymo spektaklį mačiau rugsėjo 15 ir po jo tuoj išskridau i Lietuvą. Tad dabar, rašydamas apie antrąjį pastatymą, ir pirmąjį bent prabėgom prisiminsiu. Tik, kad neužmirščiau užmarštin „neuzregistruotas“.

Neil Simon „Biloxi Blues“

Buvo tas pirmasis. Kas – Biloxi? Tai vietovė Mississippi valstijoje, JAV armijos poligonas. Ir ką reiškia „blues“? Savo anglų – lietuvių kalbų žodynuose jo nerandu. Websterio aptarime – „a passing spell of mental depression“. Lietuviškai išversčiau i „nostalgiski atodūsiai“, o sutrumpinęs i vieną žodį – tik „atodūsiai“. Taigi, tebūna „Biloxi atodūsiai“.

Pernai rašiau apie Kaleidoscope pastatytą pirmąjį Neil Simon veikalą „Brighton Beach Memoirs“. Tai dviejų neturtingų New Yorko priemiesčių žydų šeimų jaundanti drama, vykstanti didžiosios ekonominės krizės metais. Jos centre – moksleivis Eugene Morris Jerome. Viskuo besidomintis, viską registruojantis, apie rašytojo karjerą svajojantis. Šio antrojo veikalo vaizduojamas laikas – 1943-tieji metai, tad Antrojo pas. karo siausmas. Dabar Eugene Morris Jerome tarp pustuzinio armijos rekrutų. Visi jie pilnakraujai vyrukai, kiekvienas kitoks, su savo „filosofijom“, charakteriais, troškimais. Intrigai gyvinti duotas visų rekrutų visais laikais pabaisa – seržantas. O seksualinėm svajonėm stimuliuoti – „linksma mergelė“ Rowena ir Daisy Hannigan. Trumpai kalbant, veikalo įdomus, linksmas, pilnas intriguojančių dialogų, išradingų situacijų.

Kaip „Brighton Beach Memoirs“, taip ir „Biloxi Blues“ E. M. Jerome vaidmenį atliko tas

pats aktorius Charles Mirus. Nors tarp vaizduojamo laiko praėjus dešimtmetis, užteko kario uniformos, kad tuomet paauglys taptų suaugusiu vyru. Statytojams iš 18-mečio aktorius labai lengva padaryti ir pirmųjų klasių gimnazistą, ir kareivėlį, jeigu jis tik turi talentą vaidinti. O Charles Mirus aktorius talentą tikrai turi. Kitų kareivių vaidmenis gerai atliko David Garcia, Randy Thompson, James Johnson, Harry Schaefer ir Tom Ledman (seržantas). Neturiu užrašose pažymėjus jokių pastabų apie Kerry Casey (Rowena) ir Timmerly York (Daisy Hannigan), tad abi galėjo būti vidutiniokės. Veikalą režisavo Barry Brunetti, anglų k. profesorius GCC kolegijoj ir nemažo kalibro aktorius. Įvyko 9 spektakliai.

Tennessee Williams „Tramvajus“

Birželio 11 „A Streetcar Named Desire“ spektaklį mačiau Alabamos Šekspyro Festivaly (ASF), o diena dienos po penkių mėnesių, lapkričio 11 – spektaklį Kaleidoscope teatre. ASF pastatymas – savos rūšies šedevriukas. Pastarasis nuo šedevro tolokai. Gal, sakyčiau, tik labai vidutinis. Ypač neseniai mačiusiems ASF pastatymą, nekalbant jau apie daug kartų matytą filmą. Kaleidoscope režisierius Charles Wilson vertas pagarbos už tai, kad išdrįso dar vieną Pulitzerio premija

įšaukštintą veikalą su savo kukliais teatro ištekliais statyti. Sunkoka tokio barakinio teatrėlio scenoj susidoroti su New Orleans varguolių kvartalo vaizdais, bet vis dėlto pavyko. Ir dviejų kambarėlių Kowalskių butas. Ir Hubbellių apartamentas, kad ir ne antram aukšte, tai tokiam lyg mezinė. Ir už sietai sienos gatvė, kurioje slankiodama senė šaukė „flores, fl-o-o-rees“, sverdinę girtuoklią, su klientais mušėsi prostitutės. Tik žiūrėk. Tik stebėkis.

Pora pirmųjų minučių, ir atžingsniuoją Kowalskių ieškodama Blanche DuBois. Su lagaminėliu vienoj rankoj, su adresu kitoj. Liekna, trapi, nedidukė blondinė. Tai Susan Siragusa, buvusi anglų literatūros profesorė, anksčiau vaidinusi New Yorke, keturis kartus – Kaleidoscope (mačiau tik kartą), trijų vaikų motina. Ji kalbėjo tyliai, tankiai, žodžius kapodama. Pradžioje atrodė nuobodi, bejausmo. Ilgainiui įsivaidino. Efektingai žaidė pauzėmis. Išlydima i beprotnamį drėkino akis ne tik senberniui Mitch (vaidmenį neblogai atlikusiam Brian R. Lindsey), bet ir žiūrovui. Randy Thompson turėjo Stanlio Kowalskio vaidmenį. Buvo didžiausias siaubūnas už visus ankščiau matytus Kowalskius. Mano aprašomas spektaklis – iš eilės ketvirtas, o iki galo bus buvę devyni. Manau, kad Blanche ir Stella turės mėlynių ant viso kūno. Jam siautėjant, išsigandusias vaidinti

Procesija Marijampolėje prie pal. arkiv. Jurgio Matulaičio altoriaus.

galvotrūkiom, išgašdinkite jį, lyg perkūnijos smūgiais! – sušuko Stubbas, leisdamas dūm kamuolius ir vis kalbėdamas. – Taštegai, irkis ir tul... Bet nesikarščiuk, vyručiai, būkite ramūs, būkite ramūs... Tai ir viskas, vyručiai... Irkitės!

– Wuuu – huuu! – atsakydamas užkaukė Gay Headas, blokdamas i padangę keletą senų kovos šukių, tuo tarpu kiti irklininkai prieš savo valią pasidodavo pirmyn kiekvieną kartą, kai galingas Taštegai irklo mostelėjimas pastūmėdavo valtį vandenyje.

Be i jo laukinius šauksmus atsiliepė kiti, nemažiau laukiniai.

– Kiii-Kiii!-hiii! – rėkė Dagoo, su visa savo jėga palinkdamas tai pirmyn, tai atgal nuo savo suolo, tartum tigras bevaikščioldamas po narvą.

– Ku – la! Kuluuuu! – smarkavo Quequeegas, tartum čaizdamas lūpomis priešais pėstininko bifteką.

Tuo gi tarpu Stubbas tebesilaikė priekyje visų kitų valtų ir nepaliaujamai ragino savo įgulą, tolydžio leisdamas dūm kamuolius iš pykės i dešinę ir i kairę. Jo vyrai kaip galvažudžiai iš visų jėgų yrės, ligi pasigirdo riktėlėjimas:

– Taštegai, stokis! Sviesk jam!

Buvo paleista perstėkė.

– Visa valtis atgal!

Irklininkai stūmėsi atgal ir tuo pačiu laiku kažkas karšto ir švilpančio pralėkė pro jų riešus. Tai buvo magiškoji virvė. Prieš kelias akimirkas Stubbas dukart buvo pasukęs lenktuvą, kur dėl vis didėjančio greičio per jį bėgančios virvės kilo melsvi dūmeliai, besusilieję su jo pykės dūmais. Virvė vis tebebėgo aplink lenktuvą.

abiem moterim nebereikėjo – abi drebėdavo nuo tikros panikos. Sėdėdamas pirmoj eilėj, bijojau, kad kokio butelio šukių i kojas neišvartytų, nes alaus buteliai tikrai dužo, skilo lėkštės, i grindis krito peiliai bei šakutės. Ir tas balsas – trijų Kowalskių! Tik jis nemokėjo žodžių berti „kaip žirnių“, o kiekvieną išrėkdavo lėtai. Bet gal kur nors yra ir tokių lenkų, ypač Amerikoj gimusių?

Stella Kowalski (aktorė Erleen A. Nelson) buvo švelni moteriška. Tik apstumdyta ir apkulta per greit atleisdavo savo vyrui, o už netinkamus žodžius per staigiai užsiždavo ant sesers. Stipriai pasireiškė Sue Webb (Eunice Hubbell) ir Harry Schaefer (Steve Hubbell).

Gyva kitų teatrų veikla

Panama City Music Association irgi turi savo penkių renginių žiemos sezoną. Tai daugiausia muzikiniai pastatymai, arba koncertai. Importuoti. Net iš kitų šalių, net iš Europos.

Pirmuoju ši sezoną buvo pianisto Vladimiro Feltsmano koncertas. Jis atliko Mozarto, Schumanno ir Mussorgskio kūrinis. Kai kurie lietuviai i koncertą ėjo atbuli, niurzgėdami („pianinas nuobodu, nesuprantam“), o išėjo sužavėti, kaip reta. Beje, šis koncertas įvyko spalio 21.

Antroju, lapkričio 1, turėjom Prahos simfoninį orkestrą.

Beklausydamas ir per žiūronus stebėdamas, suskaičiavau 74 muzikantus. Vien smuikų 37, violončelių bene 16, paskui klarnetai, visokios nematytos dūdėlės, būgnai ir, žinoma, pianinas, kuriuo virtuosiškai skambino Steven Mayer. Atlikti kūriniai tik dviejų kompozitorių: Smetanos ir Dvorako. Dirigavo Jiri Belohvek.

Trečiuoju turėjome Kanados dūdų orkestrą (Canadian Brass), 1989 m. vasario 6; ketvirtajam duotas keistokas pavadinimas „My One and Only – Musical“, vasario 23; ir paskutinis sezono pastatymas – New York City Opera grupės – „La Traviata“, kovo 13.

Gal ką nustebinau žodžiais „per žiūronus“? PC Music Association renginiai atliekami trijų tūkstančių kėdžių PC Municipal, dar kitaip – Marina auditorijoj. Sėdėdamas balkone, esi tikrai toli nuo scenos. Žiūronai čia daugelio rankose.

Kai šias pastabas rašau, likę trys dienos iki Shakespeare „Hamleto“ spektaklio. Statoma toje pačioje Marina auditorijoje lapkričio 16. Tai puikus ASF produktas. Iš pereinamo sezono. Kaip Stratfordo festivalis, taip ir ASF, su geresniais pastatymais daro išvykas. Tik i Panama City, atrodo, retai ką teatveža.

Tuo tarpu neturiu po ranka Gulf Coast Community College (GCCC) sceninių pastatymų sezono programos. Ten puiki keleto šimtų vietų salė, pavydėtinai erdvi scena ir komplikuočiausiam scenovaidžiui. Tik, ką ten pernai ir užpernai mačiau, viskas buvo žemiau vidutinių. Gal ši sezoną ir ten bus įdomiau? Kad tik užtektų laiko šį tą pamatyti...

BAUDA UŽ SĄSKAITININKŲ APSILEIDIMĄ

Teisimas nusprendė, kad sąskaitybos firma Ross and Co. turi sumokėti pasionistui vienuolynui, kurio centras Chicagoje, 5700 N. Harlem, 3.9 mil. dolerių už neteisingumus ir blogą patarnavimą sąskaityboje, tačiau pakartotinu sprendimu teisimas nustatė, kad nereikės mokėti palūkanų už praities nesumokėtą sumą.

STATYBOS CHICAGOJE

Chicagoje per pirmus devynis šių metų mėnesius buvo pradėta statyti 18,826 namai, skirti vienai šeimai. Pernai šiuo laikotarpiu buvo tokių namų pradėta statyti 19,159.

RELIGINIŲ VADŲ ATSIŠAUKIMAS

Chicagos religinių vadovų taryba paskelbė atsišaukimą i miesto žmones, kviesdami visus baltuosius, juoduosius, krikščionis, žydus, musulmonus, budistus, indus, azijiečius ir kitus gyventi taikoje ir sutarime. Atsišaukimas paskelbtas ryšium su Padėkos diena.

BALTASIS BANGINIS

HERMAN MELVILLE

ROMANAS

Išvertė P. Gaučys

64

– Paruoškite valtis! – sušuko Ahabas.

Staigus igulos rikšmas, matyti, išgašdino banginį, nes dar valtis nepasiekus vandens, didingai pasisuko ir nuplaukė pavėjui, bet taip ramiai, kad Ahabas pagalvojo, galimas daiktas, jis nieko nepajuto i todėl visiems įsakė tylėti. Taip, susėdė kaip Ontario indėnai prie valčių šonų, greitai yrmės pirmyn, nes dėl ramum negalėjome panaudoti burių. Mums bečiuožiant vandeni, pabaisa statmeniškai pasuko uodegą, iškel-dama ją kokius keturiasdešimt pėdų i aukštį, o paskui dingmo mums iš akių, tartum sugriuvęs bokštas.

– Pelėkai juda! – suriko visi, pamatę, kad tebėra išsikūgęs tas žuvies priedelis.

Stubbas išsitraukė pykpe, nes dabar galėjome kiek pailsėti. Praėjus normaliam panėrimo laikui, banginis iškilo vėl. Dabar jis buvo nelabai toli nuo Stubbo valtės priekio ir daug arčiau nei kitos valtys. Stubbas galvojo, kad jam priklausė jo pagavimo garbė. Dabar jau buvo aišku, kad banginis suprato esąs persekiojamas. Tyla ir atsargumas nebeturėjo prasmės. Metėme menteles ir triukšmingai griebėmės irklų. Tolydžio leisdamas tirstus dūm kamuolius iš pykės, Stubbas ragino savo įgulą i puolimą.

– Vyručiai, pirmyn!.. Bet nekubėkite... nepulkite

– Sušlapink virvę! Sušlapink virvę! – riktėlėjo Stubbas irklininkui, sėdinčiam greta statinaitės.

Šis staigiu judesiu nusiėmė kepurę ir, pripildęs ją jūros vandeniu, užpylė ant virvės.

Dar daug kartų apsisuko lenktuvas taip, kad virvė pradėjo įsitempti. Valtis skriejo vandens paviršium tartum ryklys su iškilusiais pelėkais. Sukludami Stubbas su Taštegu pasikeitė vietomis, pirmasis perein-damas i priekį, o antrasis i užpakalį, – šitokioje maišatyje tikrai nuostabus dalykas.

Virpanti virvė, ištįsusi nuo vieno valtės galo iki kito, jau buvo labiau įtempta nei arfeno styga. Kaip koks krioklys, vanduo nuolatos daužė valtys priekį, palikdamas tirstus sūkurius užpakalyje. Mažiausias pajudėjimas jos viduje, kad ir pats nereikšmingiausias, palenkėdavo jos kraštą ligi vandens. Atsižvelgiant i tai, mes turėjome sėdėti nejudėdami ir laikytis suolų, kad nebūtume išmesti iš valtys. Taštegą užpakalyje stipriai laikė irklą, kuris kartais atstojo vairą, ir sėdėjo susikūprinęs, beveik sulūžęs per pusę, norėdamas išlaikyti pusiausvyrą. Galiausiai banginis šiek tiek sumažino savo greitį.

– Irkis, irkis pirmyn! – sušuko Stubbas irklininkui, sėdėjusiam priekyje, ir pasukę i banginį, irklininkai visa jėga stūmėsi jo link, nebadami esą banginio velkami. Netrukus atsidūrėme jo pašonėje. Stubbas įrėmė savo kėlį i grubų įlinkį ir smūgis po smūgio ietimi bedė bėgančią žuvį, pagal jo įsakymus valtis pasidodavo atgal, kad tuo būdu išvengtų baisių bangų, kurias sukelėdavo pabaisa, o paskui vėl pristodavo prie banginio šono ir vėl jį badė.

(Bus daugiau)

SKUBI AKCIJA LIETUVAI

Ryšium su Gorbachiovyki-
mu į Jungtines Tautas, mums
yra būtina neatidėliojant skam-
binti telefonu, siųsti laiškus ir
telegramas JAV senatoriams,
kongresmenams ir prezidentui
dėl Lietuvos laisvės atgavimo.
Laiko liko mažai — skam-
binimus ir laiškus bei telegramų
siuntimą reikės atlikti iki gru-
odžio 6 d. (valdžios istaigos yra
uždarytos vakarais ir šeštadie-
niais bei sekmadieniais). Prie-
dame telegramų ir skambinimų
pavyzdžius.

Skambinimo pavyzdys

Skambinant savo senatoriui ir
kongresmeniui, kai atsiliepi sek-
retore, sakykite:

„May I please speak to the Sen-
ator's (Congressman's) aide on
Soviet affairs?“

Atsiliepus tam asmeniui,
sakykite:

„My name is (pasakykite var-
dą ir pavardę). I live in your
state. I want the Senator (Con-
gressman) to personally call pre-
sident-elect Bush, president
Reagan and the State Depart-
ment. When meeting Gor-
bachev in New York on Decem-
ber 7, I want them to ask that:
1. Moscow abolish the Ribben-
tropp-Molotov pact;

2. Release all political priso-
ners in Lithuania, Latvia and
Estonia;
3. Grant freedom to Lithua-
nia, Latvia, and Estonia“.

Telegramų pavyzdžiai —
Western Union tel. Nr.
1-800-325-600. Senator,
Please urge Reagan and Bush
to ask that Gorbachev void the
Ribbentrop-Molotov pact and
grant freedom to the Baltic
States.

Congressman (vardas, pavardė)

Please call Bush and Reagan.
I want them to request that Gor-
bachev free Lithuania, Latvia,
and Estonia.

Siunčiant laišką ar telegramą
senatoriui ar kongresmanui, ra-
šyti:

Senator (vardas, pavardė)
U.S. House of Representatives
Washington, D.C. 20515

Congressman (vardas, pavardė)
U.S. Senate
Washington, D.C. 20515

Laiškų rašymo ir skambinimų
pagalba suteikiama JAV LB
krašto valdybos būstinėje, 2711
West 71st Street, Chicago,
telef.: (312) 476-8210.

JAV LB
KRAŠTO VALDYBA

Lietuvių Fondo metinėje vakarieneje Marijūnų vienuolijos provincijos alapsu aptartas tautininkų. Iš
kairės: A. Juodvalkis, kun. V. Rimšelis, dr. L. Kriaučiūnas, Irena Kriaučiūnienė ir J. Žygas.
Nuotr. J. Tamulaičio

nenorėtų, kad jų tėvas ir sene-
lis keliautų į aną pasaulį kaip
koks elgeta, užtat tos pomanos
nepaprastai iškilmingos ir kai-
nuoja daug tūkstančių dolerių.
Išskyrus mane pakvietusį, ki-
suris ilgai bendradarbiavo su
čigonais beveik visoje Ameri-
koje, aš buvau vienintelis „gad-
jo“ — ne čigonas. Ten buvo su-
sirinę apie 100 asmenų.

Čigonai save vadina „Rom“. Jų kalba yra „romanes“. Los
Angeles čigonai kilo iš Serbijos,
Adamovič genties, bet Ameriko-
je jie vadinasi Adams. Velionis
buvo Kiki (Steven) Adams. Po-
maną laikė didžiojoje Hilton
viešbučio salėje. Viduryje salės
sudėjo stalus kryžiaus forma su
veik šimtu kėdžių svečiams.
Kryžiaus centre buvo pastatytas
didelis mirusio portretas, ge-
lemis apkaistas. Prieš por-
tretą degė didžiulė žvakė. Viduryje
tų stalių sudėtas dar vienas
kryžius vien iš visokių rūšių
vaisių — obuolių, kriaušių,
bananų, vynuogių, arbūzų
riekių, apelsinų, taip pat sal-
dainių ir net cigarečių... Man jo
anūkas sakė, kad senelis buvo
smarkus rūkitorius ir rūkymas jį
numarino. Būtų sunku nupra-
tinti senelį nuo rūkymo po mir-
ties. Beveik sunkvežimis vaisių
tilpo tame kryžiuje. Aplink pa-
grindinį kryžiaus stalą dar buvo
didelis skaičius mažų stalių,
apkrautų vaisiais, prie kurių
susėdo svečiai pasisėkėti iki
valgymo laiko. Didžiojo kry-
žiaus stalo galai buvo papuošti
keptų kiaušinių bei avių galvomis
su obuoliais snukuose ir braš-
kėmis akyse...

Susirinkimas prasidėjo
septinta valanda, bet apeigos
tik devintą vakarą, kada patar-
nautojai padėjo valgius: stieko,
keptų bulvių ir didelį skaičių
kitokių valgių pagal čigonų
skonį — viskas atskiruose in-
duose. Nėra tokio asmens, kuris
galėtų bent trečdali suvalgyti.
Bet nereikėjo rūpintis — tai
velionis suvalgys!

Pirmiausia apeigose buvo mi-
rusio bičiulio aprenėjimas, kuris
negali būti šeimos narys. Buvo
įnešti drabužiai, kostiumas, ko-
jinės, batai, apatiniai baltiniai
ir visa kita, kaip skutimosi ir
dantų valymo priemonės, šukos
ir t.t. Visa tai buvo smilyta. Po
to nuvedė bičiulį į kitą kambarį
perrenkti. Tie drabužiai buvo
visiškai nauji. Jie bus „varto-
jami“ mirusiojo, keliaujant į
„aną pasaulį“.

Po to šis bičiulis tarė maldas
romanėsu kalboje, maldaujant
mėnulį, saulelę, pasaulį ir
gamta, kad pagailėtų mirusio
sielos. Tos maldos buvo tartos
tris kartus ir kiekvieną kartą
svečiai atsiliepdavo serbų kalba:
„Bog da dušo oprost“ — tai
Dievas suteikia jo sielai nuo-
dėmių atleidimą. Du vyrai su
smilkalais apėjo stalus ir
pasmilkino valgius ir kai kada
sušukdavo — „Bog da dušo
oprost“. Po to tie patys vyrai su
dešimtimi plonų ir ilgų žvakių
rankose pašventino valgius,

kiekvieną indą. Tai užbaigus,
visi susėdo prie stalių valgyti.
Tada mėsa ir keptos bulvės jau
buvo ataušusios. Jau buvo
vidurnaktis, kai puota užsi-
baigė. Viešbučio tarnautojai at-
nešė plastinių maišų, ne mai-
šelių, bet maišų ir išdalino
svečiams. Svečiai ėmė kiek tik
norėjo vaisių nuo kryžiaus stalo
ir šaltinių stalių. Šeiminių
kams uždrausta imti ir vieną
vynuogelę ar ką kitą — tai jų
dovana velioniui. Svečiai prisi-
pildė maišus su vaisiais. Aš, bū-
damas „gadjo“, nedrįsau imti
daug. Ėmiau tik truputį savo
vaikaičiui, pas kurį sustojau.
Tarnautojai valė stalus ir metė
gerą valgį lauk, kaip šiukšles —
skaudus vaizdas, kai tiek
daug alkanų pasaulyje. Man
pasakė, kad rengėjai turi pa-
ruošti valgių tris kartus
daugiau, negu bus svečių, ir kad
būtų užtikrinta maitinti velionį
po tų apeigų visus metus. Po pi-
rmiųjų metų daugiau nieko ne-
ruošiam, mirusis turi pats
rūpintis savo ateitimi.

Nors Los Angeles Lietuvių
Bendruomenė nieko bendro su
čigonais neturėjo, bet turijo
jiems dėkoti už pakvietimą į Los
Angeles. Kad nebūčiau — tada
buvęs, nebūčiau matęs tokių
nepaprastų apeigų, kurios joks
„gadjo“ savo amžiuje nė sap-
nė neturėtų progos pamatyti.

Koresp.

GREIČIAU GRAŽINS
PERMOKĖJIMUS

Illinois parlamentas dauguma
balsų priėmė sprendimą, kad
turi būti greičiau gražinami
permokėjimai, kuriuos padarė
mokesčių mokėtojai. Gubernato-
rius Thompson su tuo graži-
nimu nesiskubino, nes Illinois
valstija turi finansinių sunku-
mų.

MŪSŲ KOLONIJOS

Gardner, Ma.

Vyčių kuopa išrinko šią
valdybą 1989 metams: Kapelionas
kun. Joseph Jurgelionis,
pirm. William Višniauskas,
vicepirm. Leonard Davidonis,
kasininkė Nellie Melaika, prot.

Kun. Joseph Jurgelionis su pirmos Komunijos vaikais Athol, Ma.
Nuotr. Leonard Davidonis

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

RE/MAX GREIT
REALTORS PARDUODA

RIMAS L. STANKUS
361-5950 636-6169

Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI
NAMUS per šią istaigą, prašome
paminėti, kad esate arba norite būti
Rimo Stankaus klientais. Nuosa-
vybės (kainavimas) nemokamai.

MISCELLANEOUS

A VILIMAS
MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit
už apdraudą nuo ugnies ir automobilio
pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

ELEKTROS
VEDIMAI — PATAISYMAI
Turis Chicago miesto leidimą. Dirbu ir
įmiestį. Dirbu greitai, garantuoti ir
įžiningai.

655-2020
KLAUDIJUS PUMPUTIS

Atsilankykite į
QUEEN OF MARTYRS parapijos kalėdinę
rankdarbių mugę!
103 ir St. Louis Ave., Evergreen Park, IL.
Šešt. gruodžio 3, 10 v. ryto iki 5 v. p.p.
Sekmad. gruodžio 4, 9 v. ryto iki 3 v. p.p.

Painting & Decorating;
wall washing. Free est.
CALL Eric 927-4066

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ

pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI
NAMĄ mieste ir priemiesčiuose. Sąži-
ningai patarnaus

J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX — INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

GREIT IR SĄŽINGAI
PATARNAUJAME PIRKIME
BEI PARDAVIME NUOSAVYBĮ.

Nemokamai kainuojamą jūsų nuosa-
vybę, taip pat pristatysim pagal pa-
davimą, sąrašą parduodamų namų jūsų
ieškomą apylinkę, mieste ar priemies-
ty. Sinteresuoti prašau skambinti ar
užteit pas

BUDRAITIS REALTY
6600 S. Pulaski
767-0600

HELP WANTED

Live-in housekeeper. Must
cook, drive and speak English. Ex-
cellent benefits. Call Ms. Tom Gib-
son 789-8048.

FOR RENT

Išnuomojami 2 kambariai su
atskiru įėjimu prie Rockwell & 71
St. Tel. 925-7612.

FOR SALE

Pigiai parduodu tinkamus
naudoti Lietuvoje
VIDEO REKORDERIUS
(312) 839-5829

LIETUVIŲ ŠEIMOS TRADICIJOS
STASYS YLA

Ilustravo dailininkė—
ZITA SODEIKIENĖ ir
IRENA MITKUTĖ

182 psl., didelio formato, kietais virše-
liais su aplanku. Liukusinis leidinys.
Išleido Am. Lietuvių Bibliotekos Lei-
dykla (Lithuanian Library Press). Spau-
dė Morkūno spauduvėje.

Šis leidinys skirtas šeimų tradicijoms, kurios yra turtingiausios
ir reikšmingiausios visose visų tautų kultūrose. Čia apsiribojama
šeimos kūrimo vyksmais, pradedant nuo pažinties, einant prie
sutarties ir santuokos, baigiant santuokiniu vaisiumi — kūdikiu
bei jo ugdymu.

Kaina su persiuntimu 22 dol. Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629
Illinois gyventojai dar pridėda 8% valst. mokesčio.

VISUOMENĖS
DĖMESIUI!

Lietuvos reikalu galima kreiptis telefonu, ar-
ba siųsti telegramas šioms senatoriams ir kon-
greso nariams. Jie yra lietuviams palankūs:

Kongreso nariai:
Cong. Russo — 353-0560
Cong. Lapinski — 886-0481

Illinois
Sen. Paul Simon* — 312-353-
4952 (Chic.); Sen. Allan Dixon*
— 312-353-5420 (Chic.).

Michigan
Sen. Carl Levin* — 313-226-
6020 (Det.); Sen. Donald
Riegler* — 313-226-3188 (Det.).

Ohio
Sen. John Glenn — 216-522-
7095 (Clev.); Sen. Howard Met-
zenbaum — 216-522-7272
(Clev.).

California
Sen. Alan Cranston — 213-
215-2186 (LA); Sen. Pete Wilson
— 213-209-6765 (LA).

Florida
Senator-elect Connie Mack —
202-225-2536 (Washington);
Sen. Bob Graham — 202-224-
3041.

New York
Sen. Daniel Patrick Moynah-
an — 212-661-5150 (N.Y.); Sen.
Alphonse D'Amato — 212-947-
7390 (NY).

Pennsylvania
Sen. John Heinz — 215-925-
8750 (Phil.); Sen. Arlen Specter
— 215-597-7200 (Phil.).

Nedw Jersey
Sen. Frank Lautenberg* —
201-645-3030 (Newark); Sen.
Bill Bradley* — 201-688-0960
(Union, NJ).

ČIGONŲ „POMANA“

VYTAUTAS BELIAJUS

Šiemet buvau pakviestas kaip
garbės svečias į Kalifornijos
Bendruomenės surengtą Lietu-
vių dienų festivalį. Parengi-
mas buvo labai sėkmingas.
Jame rodė rankdarbių, audinių,
gintarų, jaunimo dailės, nepri-
klausomybės laiko pinigų,
knygų, lietuviško skonio valgių
— dešrų, kugelių, cepelinų, kol-
dūnų, giros, krupniko ir t.t.
Dalyvavo tautinių šokių grupės
ne vien iš Los Angeles, bet at-
keliavo ir iš San Francisco,
Omahos ir Chicagos. Jie visi
puikiai pasirodė. Tačiau atrodė,
kad daugumas publikos
susirinko žiūrėti ne vien į pro-
gramas, bet ir užkasti lietuviško
valgio, pasidėti aplink stalus ir
pasišėkėti iki ilgo vakaro.
Manau, kad per tas dvi dienas, spalio
1-2 susirinko keltas

tūkstančių dalyvių. Tikiu, kad
kiti aprašė šį parengimą. Aš
plačiau aprašysiu atsitikimą,
kuris beveik visai negirdėtas
lietuvių tarpe.

Spalio 8 dieną buvau pakvies-
tas dalyvauti čigonų parengime,
kuris buvo Hilton viešbutyje —
tai „Pomana“ dėl mirusio as-
mens sielos.

Pomanos laikomos trečią
dieną po asmens mirties ir
kartojamos po šešių savaitių, po
šešių mėnesių ir per pirmąsias
mirties metines. Ši pomana
buvo šeštą savaitę. Jos ren-
giamos mirusio šeimos ir ar-
timųjų giminių. Šią pomaną
rengė sūnus ir šeima, mirusiam
tėvui iškilmingai keliauti į „aną
pasaulį“. Tėvas mirė nuo širdies
priepuolio, būdamas tik 55
metų amžiaus. Žinoma, mylin-
tis sūnus su žmona ir vaikais

A. Kezys stovi prie savo parodos plakato, kurį suprojektavo šalia stovinti
Carol Tornatori, per savo knygos „Cityscapes“ supažindinimą Archicenter
galerijoje Chicagoje.

ISTORINIS BUČKIS

Vieta — New York Times Square. Laikas — 1945 metų rugpjūtio 15 diena. Aikštėje minios žmonių. Džiaugsmingi šūkliai sklido po orą. Vyrų, moterų glėbsčiai vosi. Nuotai-ka neaprasoma. Tai buvo radi-jo pranešimo išdava. Japonija kapituliavo ir paliaubos pasi-rašytos. Amerika kovojanti už idealus, pagaliau pasiekė per-galę. Susirinkę džiaugėsi ne tiek pergale, kiek taika. Džiūgavo ir seni ir jauni. Jų tarpe buvo ir karo laivyno jū-reivis George Mendonsa. Išbu-ves 16 mėnesių Ramiajame van-deneyne, 30 dienų atostogoms be-sibaigiant, įvykis buvo atšves-tas netoli esančiam bare prie putojančio alaus. Atsidūręs tarp džiūgaujanties minios, paga-utas bendros nuotaikos, pamatė besitartinančią baltą uniformą merginą. Buvo proga sugriebti tą gailestingąją seserį ir išbu-čiuoti. Ir tos progos jis nepra-leido. Nors jaunas lūpų susitikimas užtruko tik aki-mirksni, bet Alfredui Eisen-staet užteko užfiksuoti tą momentą savo aparatu.

Jau tada pasižymėjęs foto žur-nalistas Alfred Eisenstaet bu-vo pačiu laiku, reikiamoj vietoj. Įgudusi fotografo akis nepra-leido to spontaniško momento. Sekantis „Life“ magazino virše-lis puošėsi nuotrauka, kuri tiek daug pasakė. Džiaugsmas, jau-nystė, nuotaika, nesuvaldomas elgesys — viskas buvo vienoj nuotraukoje. Nuotrauka paskli-do po visą pasaulį.

Kada „Life“ magazinas po 35 metų antrą kartą panaudojo tą nuotrauką su kvietimu atsi-liepti tam nežinomam Don Žuanui, G. Mendonsa, dabar 65 metų, Rhode Island užsiimas žvejyba, tuoj atsilieptė. Bet pasirodė, kad būti tuo garsiu jū-reiviu nebuvo taip lengva. Tuo pačiu laiku atsirado dar devyni, kurie teigė, kad jie bučiavo tą slaugę. Laikui bėgant, tokių at-sirado daugiau kaip dešimtis. Kadangi iš nuotraukos nebuvo galima atpažinti, kas buvo tas jūreivis, tai Mendonsos advo-katui nepavyko įrodyti jo klijen-to tapatybę. Taip reikalas liko

neišspręstas. Moteris buvo nuoseklens. Jų atsirado tik trys. G. Mendonsa siuto. Jis norėjo ne tik sau garbės, bet ir vyrams, su kuriais kovojo Ra-miajame vandenyne. Tuo jis norėjo išgarsinti karo laivo „The Sullivan“ igulą. Bet ir su advokato pagalba nieko nelai-mėjo.

1987 metais „Life“ magazinas pradėjo parduoti nuotraukas, kurios vienu ar kitu būdu buvo pagarsėjusios. Viena iš jų buvo Times Square scena. Fotografo autografuotos nuotraukos kainą buvo 1,600 dolerių. Mendonsa sukruto. „Kas tas „Life“ toks yra, kad, mane nufotografavęs, darytų biznį?“ Negavęs at-sakymo, vėl pasisamdė advo-katą ir patraukė Time kompaniją, vieną iš didžiausių leidyklų, į teismą. Kaltinimas buvo, kad jo privatus gyvenimas buvo pažeistas ir reikalavo nuo-stolius padengti iš „Life“ parduotųjų nuotraukų.

Jeigu pradžioje bendrovė ne-kreipė dėmesio į jo pretenzijas, tai dabar atsakymas buvo grei-tas. Kada nuotrauka yra is-torinės ar meninės vertės, įstatymai leidžia ją parduoti ar platinti. Ar G. Mendonsa tik-rai buvo tas jūreivis, nėra svar-bu.

Draugai liepė nepasiduoti. Žmona liepė daryti, ką jis turi daryti. Pats Mendonsa buvo ištikimes bylos laimėjimu. Ypač, kai Yale universiteto fo-tografijos profesorius nustatė, kad charakteringos fizinės ypatybės atitinka Mendonsos tapatybę: Mendonsa buvo tas jūreivis.

Bet išmokėjus tiek pinigų advokatams, išlaidoms nesimatė galo. Galų gale Men-donsa priėjo išvadą, kad visas reikalas nėra vertas tolimesnių išlaidų. Nutraukdamas bylą, pridėjo: „Retenybė yra užstik-rinti istorijoj sau vietą, dar rečiau yra, kada tai padaroma su bučiu“.

Taip ir lieka nežinoma, kas tikrai buvo tas Don Žuanas, ku-ris 1945 metais Times Square pasigriebęs išbučiavo nepa-žįstamą merginą.

Edmundas Jakaitis

nominį atstatymą galutinė redakcija atlikta su Bulevičiaus talka. Už patarnavimus kon-sulatui Bulevičius niekada nepateikęs sąskaitos. Gen. kon-sulas Simutis sveikino ne tik pagerbiamą asmenį, bet ir popietės rengėjams, prasmingai prisiminusias ištikimą tautos sūnų.

Kun. Kazimieras Pugevičius, Lietuvos katalikų religinės šalpos vedėjas, papasakojo, kaip Bulevičius prieš keliolika metų atėjo jam į talką. Būdamas Baltimorės arkivyskupijos ra-dijo ir televizijos tarnybos va-dovas, kun. Pugevičius pasiryžo paruošti filmą apie Sovietų val-džios kalintą ir nuteistą kun. J. Zdebskį. Reikėjo kun. Zdebskio vaidmeniui įtikinančio akto-riaus. Laiko buvo mažai. Jo pakviestas Bulevičius mielai su-tiko pagelbėti. Tuojau atvyko į Baltimorę ir beveik be repe-ticijos nuostabiai perdavęs kun. Zdebskio teisme pasakytą paskutinį žodį, užsitęsęs visą pusvalandį, sakė kun. Puge-vičius. Vaidyba buvusi šauni. Susilaukta labai gero įvertinimo.

Dr. Jokūbas Stukas, buvęs L. vyčių pirmininkas, pasidalino atsiminimais apie Bulevičiaus veiklą L. vyčiuose, pabrėždamas jo bekompromisines pastangas lietuvių kalbos išlaikymo fron-te.

L. Vyčių apskrities vardu sveikino pirm. J. Adomėnas. Sveikino ir lietuviškų renginių nuosirdi rėmėja-mecenatė M. Shalins.

Juozas Bulevičius padėkos žo-dyje buvo labai kuklus, kaip ir visada. Apie savo veiklą jis tik „prabėgomis“ užsiminė, papasakodamas linksmesni nuotyki, kai jam Chicagoje ka-daise lietuvių manifestacijoje reikėjo šarvuotam ir kardą laikančiam joti eikliu žirgu... Prieš tai jis niekada nebuvo net ant mažo arkluko užsirangęs. Toje manifestacijoje pagrindiniu kalbėtoju buvo Leonardas Šimutis.

Bulevičius daugiau kalbėjo apie lietuvių kalbos išlaikymo svarbą, apie gimtosios kalbos reikšmę kultūriniam gyve-nime. Citavo dr. Juozą Girnį ir kitus autorius, pasisakiusius tuo klausimu.

Meniškam skaitymui šioje popietėje Bulevičius pasirinko L. Šimutį ir Putiną. Pažymėjo, kad Leonardas Šimutis-Silelis, buvęs ilgametis „Draugo“ redaktorius, visą ketvirtį šimt-mečio vadovavęs Altui, Bule-vičius priminė, kad šis iškilius visuomenininkas buvo ir poetas, sukūręs nemažai patrauklių pa-triotinių eilėraščių. Pagerb-damas šviesų Šimučio atmi-nimą Bulevičius paskaitė kelis eilėraščius iš neseniai pasiro-džiusios knygos „Ilgesio valan-dėlės“. Iš Putino kūrybos jis paskaitė eilėraštį, skirtą mo-tinai.

Savo meninę programą Bule-vičius baigė giliu susimasty-ma žadančiu monologu „Neturiu laiko“.

Po to sekė pasivašininimas, kun. Jonui Pakalniškiui. Ap-reiškimo par. klebonui, palai-minus šeiminių gausiai ir skoningai paruoštą maistą. Atrodė, ir rengėjos, ir visi po-pietės dalyviai, kurių buvo gera šimtinė, buvo patenkinti visu šiuo kultūringu renginiu.

L.k.m. kultūros draugijai

LEADING SHEET METAL FABRICATOR
HAS IMMEDIATE OPENINGS:
• SHEAR OPERATOR
• PRESS BRAKE
• MATERIAL HANDLER
1st SHIFT
Must speak English.
Experience necessary.
We offer attractive starting rate and excellent benefits including profit sharing.
COME IN AND APPLY:
READY METAL MFG. CO
4500 W. 47th St.
Chicago, IL 60632
equal opportunity employer m/f

vadovaujančią valdybą sudaro pirm. Birutė Lukoševičienė, ižd. Marija Lūšienė ir sekr. Pranciška Žuolienė.

MALDA MOKYKLOJE

Wheaton mokykla įvedė maldą prieš pamokas, o taip pat Šv. Rašto mokymąsi.

DRAUGAS, antradienis, 1988 m. lapkričio 29 d.

5

A.†A.

Bronislava Rutkauskienė

Gyveno Čikagoje Brighton Parko apylinkėje.
Mirė 1988 m. lapkričio 25 d., 9:15 val. p.p., sulaukusi 74 m. amžiaus.
Gimė Lietuvoje, Jurbarko. Amerikoje išgyveno 39 m. amžiaus.

Pasiliko dideliame nuliūdime vyras Vacys, dukros: Kristina Castellano, žentas John, Ona Smilgienė, žentas Virgis, Elena Janušytė, sūnus Antanas Janušis, marti Joyce, aštuoni anūkai, sesuo Elena Budrienė su vyru Kaziu ir kiti giminės. Priklausė Liet. Šaulių sąjungai, Panevėžio klubui, Liet. Bendruomenei, Brighton Parko Liet. namų savininkų draugi-jai, BALFui.

Kūnas pašarvotas pirmadienį, lapkričio 28 d. nuo 2 iki 9 v.v. Gaidas-Daimid koplyčioje, 4330 S. California Ave.

Laidotuvės įvyks antradienį, lapkričio 29 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėta į Šv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažis-tamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę vyras, dukros, sūnus, sesuo ir kiti giminės.
Laidotuvių direkt. Gaidas-Daimid. Tel. 523-0440.

A.†A.

VINCAS VASILIAUSKAS

Gyveno Čikagoje, Marquette Parko apylinkėje.
Mirė 1988 m. lapkričio 26 d., 3:30 val. p.p., sulaukęs 90 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Girdziuose. Amerikoje išgyveno 31 m. Pasiliko dideliame nuliūdime sūnus: Mečys, Edmundas ir Vytautas; duktė Joana Zenkevičienė Kanadoje ir jų šeimos; dvylika anūkų ir dešimt proanūkų.

Velionis buvo vyras a.a. Elenos.

Kūnas pašarvotas antradienį, lapkričio 29 d. nuo 3 iki 9 v.v. Petkus-Marquette koplyčioje, 2533 W. 71st St.

Laidotuvės įvyks trečiadienį, lapkričio 30 d. Iš koplyčios 10 val. ryto bus atlydėtas į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažis-tamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę sūnus, duktė ir anūkai.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

A.†A.

Julė Dvariškienė-Biliūnaitė

gimusi Lietuvoje, Mažeikių apskrityje, Vegerių valsčiuje, Tilžės kaime. Amerikoje išgyveno 28 metus.

Laidotuvės įvyks lapkričio 29 d., antradienį. Velionė bus palaidota Lietuvių Sąjunga draugijų kapinėse, Waterbury, CT.

Dideliame nuliūdime pasiliko: sūnus Aleksas, marti Helena, sūnėnas Viktoras, sūnus Albinas ir sesuo Mari-ja Balcūnienė Kalifornijoj.

A.†A.

ANTANUI PAŠKUI

staiga ir netikėtai mirus, jo mylimai žmonai ALDONAI, sūnams JONUI ir ANTANUI su šeima bei visiems artimiesiems reiškiamė giliausią, nuošir-džiausią užuojautą.

Irena Šalčiuvienė
Jonas ir Laima Šalčiai su šeima
Algirdas Kavaliūnas su šeima
Margarita, Aldona ir Gediminas Marchertai
Aleksandra Kavaliūnienė

A.†A.

inž. ANTANUI PAŠKUI

mirus, jo žmonai dr. ALDONAI ir sūnams JONUI ir ANTANUI giliausią užuojautą reiškiamė ir kartu liū-dime

Bronė ir Jonas Veselkai
ir Stefa Paškionienė

P A D Ė K A

A.†A.

JUOZAS BUDININKAS

Mirė š.m. spalio 26 d. ir buvo palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Pasilikę giliame liūdesyje dėkome visiems išreiškusiems mums užuojautą asmeniškai, laiškais, spaudoje, šv. Mišių aukomis, aukomis Balfui, atsiuntusiems gėles ir visiems pa-gerbusiems velionį savo dalyvavimu koplyčioje ir laidotuvėse.

Gili padėka kun. A. Rutkauskui už atnašavimą šv. Mišių ir palydėjimą į kapines.

Dėkingi esame karsto nešėjams ir Butkus-Petkus laido-tuvių direktoriams už malonų patarnavimą.

Sūnūs Pranas, Alfonsas ir marti Onutė.

Floridoje mirus

A.†A.

JONUI KARVELIUI

jo broliui dr. KAZIUI KARVELIUI ir visai jo šeimai reiškiamė širdingiausią užuojautą.

Dr. Stasys ir Elena Strasevičiai su šeima

GAIDAS—DAIMID

EUDEIKIS

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue

Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue

Telefonas — 523-0440

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero

Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410

9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

BUTKUS — PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

Sally

Donald M., Jr.

V A N C E

LAI DOTUVIŲ KOPLYČIA

DIREKTORIAI

1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois

PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE

Tel. 652-5245

MŪSŲ KOLONIJOSE

New York, N.Y.

JUOZĄ BULEVIČIŲ-BOLEY PAGERBĖ KULTŪRININKĖS

New Yorko Lietuvių katalikų moterų draugija lapkričio 13 d. Apreiškimo par. salėje, tuojau po sumos, surengė „Popietę su aktorium Juozu Bulevičium-Boley“. Renginyje buvo skirtas pa-gerbti Amerikos lietuviui akto-riui, radijo pranešėjui-komenta-toriui, visuomenės veikėjui, kelių knygų į anglų k. vertėjui, pasireiškusiame kultūros ha-ruose jau daugiau kaip 60 metų. Savo profesiniame darbe Juozas Bulevičius buvo ir tebėra žinomas Joe Boley vardu.

Popietė sutraukė Bulevičiaus gerbėjus, vertinančius jo pro-fesinę ir visuomeninę veiklą, buvusius bendradarbius įvai-riuose žygiuose. Buvo ir jaunų veidų. Moterų kultūros drau-gijai atėjo talkon apylinkės vy-čiai, kurių organizacijai Bule-vičius yra vadovavęs kelis kartus.

Renginį pradėjo draugijos pirm. Birutė Lukoševičienė sveikinimo žodžiu, sekr. Pran-ciška Žuolienė prisagė garbės svečiui baltą gėlę, o Lietuvos vyčių 41-mos kuopos atstovas apjuosė jį Lietuvoje išausta juosta. Visi dalyviai susėdo prie papuoštų stalų. Nors netoli buvo ir ilgas stalas, apkrautas valgyti gundančiais valgiais, visi popie-

tės dalyviai pirmiausia aprūpinti dvasiniu maistu — programa.

Juozas B. Laučka, aktorius Bulevičiaus draugas, artimai jį pažįstas dar „iš anų laikų“, savo kiek ilgesnėje kalboje apibūdino popietės svarbiojo dalyvio asmenį, apžvelgė jo gyvenimo reikšmingesnius įvykius, profe-sinius pasiekimus, neper-trauktą veiklą lietuvių visuomenėje — nuo pradžios mokyklos Homesteade, Penn-sylvanijoje, iki dabarties. Bule-vičiaus darbai ir visuomeninė veikla reikšėsi Pittsburghe, Chicagoje ir New Yorke. Kaip aktorius, jis su dramos teatrais išvažinėjo ir perskrido plačiąją Ameriką — nuo New Yorko iki San Francisco. Vaidino jis ir Ha-vajuose ir eilėje Ramiojo vandenyno salų amerikiečių karių iguloms. Vaidino ir Vaka-rų Vokietijoje. (Laučkos kalbos santrauka perduota „Draugo“ redakcijai).

Anicetas Simutis, Lietuvos generalinis konsulas, pasisakė susipažinęs su Bulevičium 1938 metais, taigi 50 metų sukaktis, kai mūsų aktorius apsigyveno New Yorke. Sveikintojas pažymėjo, kad Bulevičius noriai talkininkavo generaliniam konsulatui, kai buvo prašomas pagelbėti svarbesnių raštų sure-davimui ir stilizavimui. Simu-tis taip pat pažymėjo, kad Kolumbijos universiteto išleisto jo veikalo apie Lietuvos eko-

APLINK MUS

x Rašyt. Povilas Gaučys. „Draugo“ ir įvairių žurnalų bendradarbis, šiuo metu gyvena Madisone, Wisc., atšventė 87 metų amžiaus sukaktį. Ta proga suvažiuojo Leipų, Semėnų ir Etzwilerių šeimos jo pasveikinti. Ant stalo buvo padėta Italų poezija, išversta P. Gaučio ir sulaužyta Morkūno spausuve. Taip pat surinktas atsiminimų tomas. P. Gaučys buvo Nepriklausomos Lietuvos konsulas.

x Chicagos vakarinių priemiesčių partizano Daumanto kuopos susirinkimas įvyks sekmadienį gruodžio 4 d. 12:30 v. p.p. Ateitininkų namuose Lemonte. Susirinkimas prasidės ses. Margaritos ir ses. Loretos pokalbiais apie adventą. Antroji susirinkimo dalis bus pasirušimas Trijų Karalių šventei (Kalėdų eglutei), kuri bus sekmadienį sausio 8 d. Ateitininkų namuose. Visi kuopos nariai kviečiami dalyvauti.

x Studentai ateitininkai šaukia susirinkimą šeštadienį, gruodžio 3 d., 3 val. p.p. advento tema pas Palubinskus, 8865 Lantern Dr., St. John, Ind. Daugiau informacijų duos telefonu Viktoras Kaufmanas tel. 776-1275.

x Lietuvių Brighton Parko Moterų klubo susirinkimas bus ketvirtadienį, gruodžio 1 d., Anelės Kojak salėje, 4500 So. Talman Ave. Pradžią 1 val. po pietų. Po susirinkimo bus vaišės.

x Balzeko Lietuvių kultūros muziejus gruodžio 10 d., šeštadienį, pagerbs „Margutį“ jo 60 metų sukakties proga ir jo vadovą Petrą Petrūtį bei tarybos pirmininką Valdą Adamkų. Visi kviečiami dalyvauti.

x JAV LB krašto valdybos raštinė veikia LB Socialinių reikalų tarybos pastate: 2713 West 71st St. Chicago, Ill. 60629. Telefonas: 312-436-0197. Raštinės valandos nuo pirmadienio iki ketvirtadienio, nuo 9 ryto iki 12 val. pietų.

x Ray Vaitkus, Steamboat Plaza, Co., parėmė „Draugą“ 20 dol. auka ir pratęsė prenumeratą vieneriems metams. R. Vaitkus skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką labai dėkojame.

x Naujų Metų sutikimas Ateitininkų namuose bus gruodžio 31 d. Vietas rezervuoti pas Alf. Pargauską, tel. 361-2817. Sutikimas prasidės 8 val. vak. Gera vakarienė su vynu ir šampanu. Kaina 30 dol. asmeniui, 15 dol. studentui. (sk.)

x VIII-sios Tautinių Šokių šventės vaizduose galima gauti pas J. Pleinį, Hamiltone. Labai puikiai padaryta vaizduose, 1:45 val. ilgio. Kanadoje ji kainuoja 53 dol., JAV 54 dol. Taip pat galima gauti vaizduose, kurios tinka Lietuvoje, Suvalkų Trikampyje, Australijoje, Pietų Amerikoje ir V. Vokietijoje. Jų kaina su persiuntimu yra 70 dol. Užsakant reikia pažymėti, į kurį kraštą vaizduose bus siunčiama. Be to, dar galima gauti VIII-sios Tautinių Šokių šventės leidinį. Leidinio kaina su persiuntimu tik 8 dol. Rašyti čekius ar pinigines perlaides: Šventės Video, c/o J. Pleinys, 84 Balsam Ave., S., Hamilton, Ont. L8M 3B3, Canada. Gavus užsakymą su pinigais, oro paštu bus pasiųsta vaizduose ar leidiny. (sk.)

x JAV LB krašto valdyba ragina visus, solidarizuojant lietuvių pastangoms Lietuvoje, skambinti telefonu ar siųsti telegramas savo kongresmanams ir senatoriams prašant Lietuvai laisvės. Kongresmanų ir senatorių telefonai buvo išspausdinti šeštadienio laidoje šalia veiksmų atsišaukimo visuomenei. Įvairią informaciją šiuo reikalu galima gauti JAV LB krašto valdybos ir LB Socialinių reikalų tarybos raštinėse. Ši akcija turi būti prarasta iki XII.6 d. Taipgi žiūr. 4 psl. šios dienos „Draugo“.

x „Darbininko“ kalendorius 1989 metams, kartu skirtas pranciskonomams, „Aidams“ ir „Varpeliui“ išėjo iš spaudos. Viršelyje įdėtas kard. Vincento Sladkevičiaus spalvotas paveikslas. Taip pat nupiešiami mėnesių lapai spalvomis pažymėti šventos dienos.

x Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčioje Brighton Parke gruodžio 4 d., sekmadienį, bus Švč. Sakramento garbinimo atlaidai nuo 10 val., lietuviškų šv. Mišių. Iškilmingas uždarymas ir palaiminimas bus 4 val. p.p.

x Prieškalėdinė mugė bus gruodžio 10 d. nuo 9 val. r. iki 1 val. Maironio liuanistinėje mokykloje Lemonto lietuvių centre, 511 E. 127 St. Nepraleiskite puikių progos šventėms. Rasite drožinėlių, kryžių, vario ir gintaro dirbinių, namie gamintų žvakių, meniškų keramikos darbų, skautiškų darbėlių, šiaudinių ir kitų kalėdinių papuošalų. Taip pat bus pardavinėjami skanūs tortai. Mugė bus ir sekmadienį, gruodžio 11 d., ryšium su kalėdinė madų paroda tuoj po Mišių lietuvių centro koplyčioje iki 2 val. p.p.

x Marquette Parko liuanistinės mokyklos tradicinis žiemos balius bus šeštadienį, gruodžio 3 d., mokyklos salėje. Bus vakarienė, veiks baras ir gros šokiais „Zaros“ orkestras. Visi kviečiami dalyvauti.

x Joniškėčių Labdaros ir kultūros klubo susirinkimas bus antradienį, gruodžio 6 d., Anelės Kojak salėje, 4500 So. Talman Ave. Pradžią bus 1 val. po pietų. Po susirinkimo bus vaišės. Visi nariai kviečiami dalyvauti.

x Loreto ligoninė gruodžio 6 d., antradienį, 7 val. vak. turės pranešimą apie atpažinimą įtariamą kokių nusikaltimų. Pranešimą padarys 15 distr. policijos atstovai.

x Telegramų ir laiškų pavyzdžių Lietuvos reikalų JAV prezidentui ir naujai išrinktam prez. G. Bush galima gauti Amerikos Lietuvių Tarybos būstinėje, 2606 W. 63rd St. darbo val. 9 ryto– 2 v. p.p. Tel. 778-6900. Gyvenantieji ne Čikagoje kreipkitės į vietos ALTO skyrius. (sk.)

x Senatorių ir kongreso narių, kuriuos galima kreiptis Lietuvos reikalų sąrašas yra šio DRAUGO numerio 4 puslapyje. (sk.)

x Gruodžio 1 d. atidaroma įstaiga – siuntiniai į Lietuvą. Video, stereo magnetofonai ir kitos pagedaujamoms prekės. Tiesioginis ryšys su „dolerinėmis“ krautuvėmis Lietuvoje. Galima užsisakyti automobilius arba kitas prekes. Pinigai saugiai siunčiami per banką. Sudaromi iškvietimai, siunčiama kargo. Transpak, 2655 W. 69 St., Chicago, IL 60629. Įstaigos darbo valandos: 12-6 v.v. kasdien, šešt. 10 v.v.-4 p.p. arba susitarus. Vedėjas Romas Pukšys. Tel. 312-436-7772, namų – 430-4145. (sk.)

Lietuvių Fondo metiniame balijuje Lietuvos generalinis konsulas Vaclovas Kleiza, Asta Kleizienė ir Povilas Kilius.

Nuotr. J. Tamalaučio

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

„DRAUGO“ RENGINIAI

„Draugo“ renginių komitetas lapkričio 21 d. turėjo posėdį Marijonų vienuolyno svetainėje. Tai buvo pirmas posėdis po vasaros darbų. Dalyvavo 15 narių. Komiteto pirmininkė Marija Remienė iš video kasetės per televiziją parodė susirinkusiems Kryžių kalną, kuris yra garsus ne tik Lietuvoje, bet ir visame Pabaltijy ir net Rusijoje žinomas kaip šventas kalnas. Buvo paaiškinta, kokia yra to kalno istorija, kaip kryžius naikina

x „Elta“, Information Bulletin, spalio Nr. 10-11, išėjo iš spaudos ir pasiekė skaitytojus. Tai informacija anglų kalba apie Lietuvą, įvykius Lietuvoje ir lietuivius. Šiame numeryje trumpai rašoma apie pastangas ok. Lietuvoje pasiekti suverenitetą, apie žiaurų Laisvės lygos demonstracijų nuslopimą, policijos žiaurų elgesį, mušimą ir kt. Taip pat duodama žinių apie pritarimo sąjūdžio laikraštį ir kt.

x Prof. dr. B. Vaškevičius, Liuanistikos Illinois universiteto vedėjas, pratęsė „Draugo“ prenumeratą ir dar pridėjo 40 dol. dienraščio stiprinimui. Prof. dr. B. Vaškevičius, mūsų garbės prenumeratoriui, dėkojame, tariaime nuoširdų ačiū.

x Elena Bradūnaitė-Aglinkienė, Keneohe, Hawaii, tautosakininkė, lankydama Chicagoje aplankė „Draugą“ ir išsiųdė įvairių leidinių už 208.71 dol.

x Jurgis Butikas iš Chicago, Ill., atsiuntė visą šimtą ir kartu pratęsė prenumeratą vieneriems metams. J. Butiką skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką labai dėkojame.

x Juozas Cibas, Lakeside, Mich., pratęsė „Draugo“ prenumeratą, pridėjo ir 30 dol. auką. J. Cibą skelbiame garbės prenumeratorium, o už remimą savo spaudos tariaime nuoširdų ačiū.

x Vyresnio amžiaus pora gyvenanti Marquette Parke ieško žmogaus, kuris galėtų gyventi kartu, arba juos kasdien lankyti ir padėti įvairiuose kasdienybės reikaluose. Skambinti 471-2249. (sk.)

x Kalėdinis susirinkimas – pietūs. LMF Chicago klubas kviečia savo nares dalyvauti š.m. paskutiniame kalėdiniame susirinkime, kuris įvyks gruodžio 4 d., sekmadienį, 12 v. p.p. Seklyčioje. Programoje įdomi paskaita „Kalėdos Lietuvoje“. Po programos – pietūs. LMF Chicago klubo valdyba. (sk.)

komunistai ateistai ir kaip jie tikintųjų yra išvermingai statomi. Žiūrovams kryžių kalno istorija paliko didelį įspūdį. Susirinkime buvo aptarta „Draugo“ šių metų renginiai-koncertas, pokylis ir gegužinė. Iš pranešimų atrodė, kad renginiai buvo labai sėkmingi. Ateinančiais metais nutartė ruošti „Draugo“ koncertą vasario 26 d., gegužinė liepos 30 d. ir „Draugo“ pokylį – rugsėjo 24 d. – K.

PASITARIMAS LIETUVOS REIKALAI

Ryšium su įvykiais Lietuvoje lapkričio 21 d. Seklyčioje, Chicagoje, buvo susirinkę Bendruomenės, Vliko ir Altos vadovybės žmonės ir kiti veikėjai pasitariti. Dalyvavo ir Lietuvos gen. kon. V. Kleiza. Pasitarimą pradėję JAV LB pirm. dr. Ant. Razma ir Altos pirm. J. L. Kleiza. Iš pradžių prof. A. Dainušis perdavė gautas paskutines žinias iš Lietuvos. Su dėsniu buvo priimta žinia apie moralinį Lietuvos nepriklausomybės paskelbimą. Telefaksų ir telefoninių pasikalbėjimų dėka naudojant gautus radijo pranešimus, susidarė pilnas vaizdas paskutinių įvykių. Darė įspūdį paskelbtas judėjimo streikas, gedulo kaspinu perrišta trispalvė Gedimino kalnė. Lietuvoje už suverenumą surinkta netoli 2 mil. parašų. Vakarų spaudos skelbiama, kad Lietuva atsiskaitė suverenumą, yra netiesia. Artu du milijonai parašų už nepriklausomybę, tai tautos referendumas, pasisakęs už nepriklausomybę.

P. Narutis pranešė, kad Vlike gautomis žiniomis dabarties Vokietija nėra surišta Stalino-Hitlerio paktu ir dabar Maskvai eilė paskelbti, kad jos tas paktas nesaisto. Pabaltiečių santalka (lietuviai, estai, lat-

viai) darys audienciją pas prezidentą ir perduos pabaltiečių laisvės norus. Išeivija turi padėti Lietuvos žmonėms. Ruošiamasi veiksmų konferencijai, kur būtų suderinta bendra veiksmų veikla.

Lietuvių Bendruomenė ruošia memorandumą JAV vyriausybei, ruošiamos demonstracijos ir planuojamas telegramų siuntimas bei veikimas per kongresą narius. Vlikas paskelbė deklaraciją Lietuvos įvykių ir padėties klausimu. Altas pradėjo skatinti laisvų rašymą. Jungt. Pabaltiečių komitetas rūpinasi gauti audienciją pas Bushą ir Reaganą. Ruošiamos demonstracijos Gorbacio atvykimo metu.

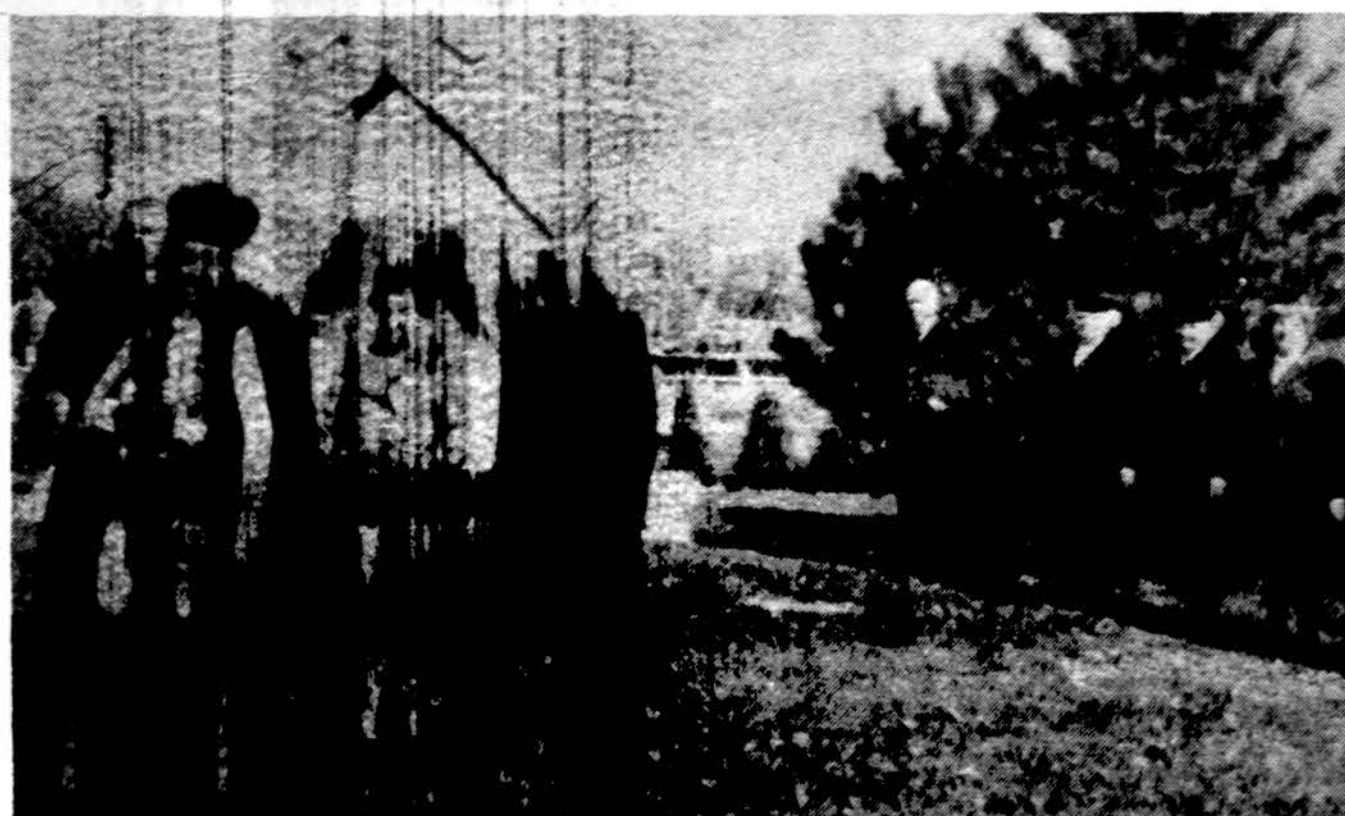
Nuspręsta visiems veiksmams dirbti vieningai, sudaryti komitetą, į kurį Vlikas, P. JAV LB ir Altas skiria po du atstovus. Šis komitetas suks veiklos ratą.

Juoz. Pr.

GRAŽIAI PRAEJO VAKARAS

Trisdešimt penktasis Chicagoje vykusi liuanistikos mokyklos vakaras įvyko lapkričio 19 d. 7:30 v.v. Jaunimo centre. Prisitrinko pilna mažoji salė mokinio tėvų, jų draugų ir ta liuanistikos visuomenės dalia, kuri dar rūpi liuanistikos švietimas, kuri nori bent savo atsilankymu mokyklą paremti.

Vakara pradėjo mokyklos direktorius Juozas Masilionis, pasveikindamas susirinkusius ir dėkodamas už atsilankymą. Šis vakaras, anot direktoriaus, žymiai kitoks negu ankstesnieji: iš didžiosios salės persikelta į mažąją salę, programa bus atliekama scenoje, kuri neturi uždangos. O ir kam ta uždanga? Mokykla yra kaip šeima, visi čia

Vėlinių iškilmės Šv. Kazimiero liuanistikos kapinėse Chicagoje. Maldas kalba kun. Juozas Juozavičius prie Steigėjų paminklų, vaizdą padėjo Vytautas D. rinktinės šauliai.

Nuotr. C. Genučio

IŠ ARTI IR TOLI

KANADOJE

– **Hamiltono Vyskupo Valančiaus** liuanistinė mokykla pradėjo mokslo metus rugsėjo 10 d. Šv. Juozapo mokykloje. Mokytoja Rūta Kamaitytė, Danutė Lukavičiūtė, Rytas Ločeris, Rasa Bakšytė-Pruden,

savi. Kaip šeimoje svečiams jaunimas atlieka programą, taip ir čia savasis jaunimas saviesiems svečiams parodys, ką jie per trumpą laiką išmoko.

Sio vakaro programoje buvo Maironio eilėraščių ir dainų pynė, pajaurinta tautiniais šokiais. Žodinę dalį paruošė mokytojos Danutė Eidukienė ir Rūta Jautokienė, tautinius šokus – Nijolė Pupienė, dainas – Faustas Strolia. Visą programą atliko patys mokiniai. Deklamuojamas Maironio eilėraščių ištraukas tarė pakankamai garsiai ir gerai lietuvių kalba, tautinius šokus atliko, kaip visuomet, gyvai ir gražiai. Ir nenuostabu: juk jie beveik visi šoko ir Tautinių šokių šventėje. Labai gerai, kad Faustas Strolia visiems stalams išdalyjo dainų tekstus: mokiniams dainuojant, visi vakaro dalyviai įsitraukė į dainavimą, tuo tikrai susijungdami į vieną šeimą – mokyklos šeimą. Buvo sudainuotos keturios Maironio dainos: „Milžinų kapai“, „Oi neverk, motušėle“, „Vasaros naktys“ ir „Lietuva brangi“, kurią sugiedojo visi atsisčioje.

Pasibaigus programai, prasidėjo Talandytės skaniai ir skoningai paruošta vakarienė, pradėjo groti Vyto B. orkestras. Šokių metu buvo išplatinti laimėjimų bilietai, o pertraukos metu pačios mokinės pravedė laimėjimus. Fantų buvo daug ir vertingų. Daugiausia jų padovanojo R. ir R. Lapsčiai.

Vakaro tikslas-ne tik pasirodyti su savo programa visuomenei, bet ir gauti iš jos aukų, paramos. Vakara proga mokyklai aukojo: LB Brighton Parko apylinkė, Vincas Grėbliūnas, Juozas Steponaitis, Juozas ir Sigutė Užupiai ir Petras ir Vanda Žolynai, Pilypas ir Elvyra Naručiai ir Panevėžiečių klubas. V. Milavickienė ir G. Meiluvienė, negalėdamos į vakarą atvykti, paaukojo bilietų kainą.

Kad vakaras pasisektų, kad mažiau būtų išlaidų, darbavosi visas tėvų komitetas, ypatingai G. Karaitienė, L. Šmulskytė, A. Užgirienė ir kt. Stalus puošė gražios J. ir A. Vasiukevičių staltiesės, tėvų komiteto ir motinų gyvų gėlių puokštės.

Mokykla dėkinga visiems, prisidėjusiems prie vakaro pasisekimo: mokytojams, tėvų komitetui, stalų sudarytojams ir atsilankiusiai visuomenei, be abejo, ir mokiniams už gražios programos atlikimą ir mokytojams, jų paruošėjams.

P. R.

mokyklos vedėja Vida Stanėvicienė. Nemokantius liuanistikai moko Algis Venslovas, mokyklos choreliui vadovauja Irena Čerškienė ir Rūta Valaitienė. Yra ir mokytojai padėjėjai: Stasys Bakšys, Lilė Liaukutė, Loreta Mačytė, Onutė Stanėviciūtė, Matas Stanėvicius, Silvija Stonkutė ir Algis Venslovas.

– **Winnipege, Man.,** yra surengta tautybių paroda, kuri tęsis iki lapkričio 19 d. Lietuviai šeiminkavo rugsėjo 16 d. ir atstovavo Šv. Kazimiero parapijai. Parodą surengė T. Timermannienė ir F. Kalasauskas, o programą atliko M. Timermannas.

– **Marius Timermannas,** buvęs Lietuvių Bendruomenės apylinkės pirmininkas, susituoė evangelikų bažnyčioje rugsėjo 23 d. su Jennifer Moroz. Jis yra mokytojas, ji – advokata. Bet M. Timermannas pasizada ir toliau darbuotis liuanistikoms reikams.

– **Genovaitė Kudžmienė,** Lietuvių katalikų moterų Montrealio skyriaus pirmininkė, išdirbusi 20 metų Santa Cabrini laboratorijoje, išėjo į pensiją. Dabar ji galės laisviau atsidėti moterų sąjungai.

– **A. A. Petras Jotkus,** 77 metų amžiaus, mirė Montrealyje lapkričio 3 d. Iš Šv. Kazimiero parapijos bažnyčios palaidotas Notre Dame des Neiges kapinėse. Nuliūdime liko žmona, duklė ir sūnus su šeimomis ir gimimis.

– **Lietuvos Kankinių parapijos** jaunų šeimų sekcija rengia Kalėdų eglutė liuanistikų vaikams. Eglutė bus gruodžio 18 d. po 11 val. šv. Mišių. Sekcijai vadovauja Vidmantas Valulis.

– **Pasaulio Lietuvių Bendruomenės** valdyba posėdžiavo lapkričio 13 d. Anapilyje. Posėdyje dalyvavo dr. V. Bieliauskas, H. Žibas, A. Gureckas, dr. V. Dambra, I. Lukoševičienė, G. Petrauskienė, E. Čuplinskas, A. Juzukonis ir jaunimo sąjungos pirmininkas ir vicepirm. A. Saplys ir M. Šaltmiraitė.

– **Hamiltono Australijos „Svajonių Aidai“** pasirodė lapkričio 4 d. atlikdami koncertą ir garsindami Lietuvių Jaunimo kongresą, kuris dar tik prieš akis. Vakara atidarė Onutė Žukauskaitė rengėjų vardu. Kalbėjo Kanados Lietuvių jaunimo sąjungos pirm. Loreta Stanulytė, įteikdama gėlių O. Žukauskaičiai už koncerto sužuvimą, taip pat Pasaulio Jaunimo sąjungos pirm. Alvydas Saplys. Klausytojai buvo patenkinti koncertu ir jaunais Australijos idealistais.

– **Vinco Kudirkos akademinio sambūrio** priėjimai skirti komisija Montrealyje buvo sudaryta iš dr. Jūratės Cipliauskaitės-Tanner, dr. Ilonos Gražytės-Maziliaukienės, dr. Henriko Nagio, Andriaus Valevičiaus ir Arūno Staškevičiaus. Rugsėjo 22 d. posėdyje svarstė atsiųstus veikalus ir, neradus premijotino, vertinimo komisija premiją atidėjo ateinančioms metams.

– **Vysk. Paulius Baltakis** Lietuvos Kankinių parapijos bažnyčioje suteikė Sutvirtinimo sakramentą liuanistikams Daliai Baliūnaitėi, Kristinai Baliūnaitėi, Dainai Batūraitėi, Ramūnei Gaižutytei, Linui Narušui, Linai Paulionytei, Rimui Pečiuliui, Renatui Stas, Petriui Steponavičiui ir Katrytei Yanni.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. – 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.